

Kadernotitie sport “Startschot”

Uitgangspunten en kaders voor
het sportbeleid van Lelystad in
de periode 2009-2012.

Steller: H.J. Hofstra
afdeling Beleid

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Huidige Nota sport “Voorsprong door samenhang”	3
2.1	Sportstimulering	4
2.2	Sportverenigingen	4
2.3	Sportaccommodaties	5
2.4	Topsport.....	5
2.5	Sportbedrijf Lelystad	6
3	Sportbeleid in cijfers	7
4	Startbijeenkomst Sport	9
4.1	Sportstimulering	9
4.2	Vitale verenigingen	10
4.3	Sportaccommodaties	10
4.4	Topsport.....	10
5	Landelijke ontwikkelingen in de sport.....	11
5.1	Sport en gezondheid	11
5.2	Veranderde sportbeleving	11
5.3	De veranderde organisatie van de sport	11
5.4	De blijvende ongelijkheid in de sport	12
5.5	Ruimte en accommodaties	12
5.6	Georganiseerde sport versus ongeorganiseerde sport	12
5.7	Professionalisering in de sport	12
5.8	Sportstimulering	12
5.9	School en sport.....	13
6	Kaders sportbeleid 2009-2012.....	14
6.1	Speerpunten	14
6.2	Kaderstellende uitgangspunten	14
6.2.1	Sportparticipatie	14
6.2.2	Sport als doel.....	15
6.2.3	Sport als middel	16
6.2.4	Sportverenigingen.....	16
6.2.5	Sportaccommodaties.....	17
7.	Vervolg proces Sportnota 2009-2012	18
Bijlage Sportpeiling	20	
Inleiding	20	
Sportparticipatie	20	
Sportfrequentie	22	
Organisatorisch verband	25	
Locatie van sportbeoefening	27	
Zelfbeeld als sporter	30	
Sportbehoefte	31	
Aanbod van sportvoorzieningen in Lelystad	31	
Bijlage Startbijeenkomst sport.	34	
Discussiegroep: Sportstimulering.	34	
Discussiegroep: Vitaliseren van verenigingen	37	
Discussiegroep: Accommodaties:	39	
Discussiegroep: Topsport	41	

1 Inleiding

“Iedereen doet mee”. Vanuit die overtuiging heeft het huidige college van de gemeente Lelystad zijn collegeprogramma vorm gegeven en is het aan de slag gegaan om problemen op te lossen, kansen te pakken en ambities te realiseren. Dat geldt ook voor de sport.

De missie van ons sportbeleid is dat de deelname aan sport in Lelystad blijft stijgen, dat iedereen kan deelnemen aan sport en dat sport en bewegen stevig verankerd worden binnen het brede gemeentelijke beleid.

Het college wil de inzet ten behoeve van sport integraal kunnen afwegen. Daartoe is het nodig dat het college zonder verkokering en zonder versnippering keuzen onder ogen krijgt en knopen kan doorhakken. Het college kijkt daarbij naar sport als een activiteit, die méér is dan waardevol op zichzelf. De sport draagt bij aan sociale cohesie, leert mensen samenwerken en te presteren, bevordert de gezondheid en draagt bij aan het imago van de stad.

‘De Amsterdamse “wijsgeer” en voetbaldeskundige H.J. Crujff heeft ooit gezegd: “vaak moet er iets gebeuren voordat er iets gebeurt”. Daarin heeft hij gelijk. Daarom willen we met de kadernotitie “Startschot” het vertrekpunt markeren, van waaruit we het sportbeleid verder vorm en inhoud geven. Want sport is een belangrijke activiteit, op tal van terreinen, zoals gezondheid en leefstijl, binding en ontmoeting, waarden en normen, meedoen én meetellen.’

W. de Jager
Wethouder Sport

“Iedereen doet mee”, dat betekent dat wij in Lelystad samen verantwoordelijk zijn om een gezond en uitdagend sportklimaat in stand te houden en verder te ontwikkelen

Vanuit andere portefeuilles zien wij een uitnodigende benadering. Die is erop gericht om door samenwerking winst te boeken. Zo pakken wij bijvoorbeeld de problematiek van kinderen met overgewicht aan vanuit de zorg, vanuit de sport en vanuit de onderwijsportefeuille. Daarbij willen wij niet dweilen met de kraan open. Dus hebben we naast extra bewegen bijvoorbeeld ook aandacht binnen het onderwijs voor gezond en verantwoord eten (hap en stap).

Ook proberen wij met sport verbindingen te leggen. Met de BOS (Buurt Onderwijs en Sport) impuls stimuleren wij een doorlopende “beweegleerlijn” waarbij kinderen onder schooltijd en in een naschools programma in de wijk en bij sportaccommodaties i.s.m. verenigingen gestimuleerd worden om meer te bewegen en te sporten.

Kenmerken van het nieuwe Lelystadse sportbeleid zijn:

- Samen: het college van B&W, de verschillende portefeuillehouders, Sportbedrijf Lelystad, het sportveld, en bedrijfsleven trekken waar mogelijk samen op.
- Integraal: we beslissen over het geheel, waardoor we de verschillende sporten en sportactiviteiten in relatie tot elkaar brengen.
- Preventief en offensief: kansen pakken we, problemen lossen we op, waarbij voorkomen nog beter is dan genezen.
- Toegankelijk: “Iedereen doet mee” en daarbij is er specifiek aandacht voor kwetsbare groepen: m.n. jeugd, allochtonen, ouderen en gehandicapten.

Speerpunten voor het sportbeleid 2009-2012 zijn:

- **Sportparticipatie verhogen**
- **Sport als doel verdiepen**
- **Sport als middel verbreden**
- **Sportverenigingen versterken**
- **Sportaccommodaties verbeteren**

Met deze notitie geven het college en de raad het “**startschot**” voor de nieuwe nota sport 2009-2012 en kan het college aan de slag met de uitwerking van de beleidskaders in een concreet plan van aanpak.

Het college van de gemeente Lelystad,

Mei 2008.

2 Huidige Nota sport “Voorsprong door samenhang”

De huidige nota sport “Voorsprong door samenhang” loopt van 2005 t/m 2008.

De Lelystadse visie op sport is als volgt geformuleerd:

In Lelystad is er sprake van een volwaardig, samenhangend en toegankelijk aanbod van sportstimuleringsactiviteiten, sportaanbieders en sportaccommodaties. Als gevolg hiervan is en blijft de sportdeelname van alle bevolkingsgroepen hoog en worden de positieve aspecten van sport (als doel op zich en als middel tot het bereiken van gezondheids- en maatschappelijke doelstellingen) optimaal benut.

De nota “Voorsprong door samenhang” bestaat uit verschillende onderdelen (programma's), die direct of indirect een bijdrage leveren aan het realiseren van de hoofddoelstelling van het sportbeleid.

Sportstimulering is een belangrijk onderdeel van het sportaanbod en oefent een directe invloed uit op de sportdeelname: het gericht aanbieden van activiteiten die mensen aanzetten tot bewegen. Ook goed georganiseerde **sportverenigingen** zijn een wezenlijk onderdeel van het sportaanbod: ze spelen een grote rol in het mogelijk maken van sportbeoefening als ze een gedifferentieerd en kwalitatief goed aanbod verzorgen.

Voldoende en goede **sportaccommodaties** zijn een basisvoorwaarde als het gaat om sportbeoefening.

Een indirecte invloed gaat uit van **topsport**. De positieve uitstraling van topsportevenementen en -prestaties heeft een stimulerend effect op de sportdeelname, daarnaast levert topsport een positieve bijdrage aan de identiteit en het imago van Lelystad.

Omdat **Sportbedrijf Lelystad** op verschillende onderdelen een belangrijke rol speelt in de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid, wordt apart stilgestaan bij de positie van en de samenwerking met het Sportbedrijf.

In dit hoofdstuk willen we aan de hand van drie vragen: **Wat hebben we gedaan?, Wat hebben we bereikt?, en Wat vraagt aandacht?** de huidige sportnota kort tegen het licht houden.

2.1 Sportstimulering

De hoofddoelstelling voor het programma “sportstimulering” luidt:

Het beter benutten van de positieve aspecten van sport door de sportdeelname te stimuleren, waarbij extra aandacht wordt besteed aan die doelgroepen waarvan de sportdeelname achterblijft of waarvoor het belang van sportbeoefening groot is.

Wat hebben we gedaan?

In de afgelopen periode is uitvoering gegeven aan de maatregelen die zijn genoemd in de nota “Voorsprong door samenhang”. Vijf van de zeven maatregelen zijn er op gericht de sportparticipatie te verhogen door sportactiviteiten te stimuleren. Zo worden m.b.v. het sportwijkwerk activiteiten georganiseerd om m.n. jongeren en kinderen (meer) te laten sporten. Ook het Cruijff Court is in de afgelopen beleidsperiode door intensief beheer en activiteiten uitgegroeid tot een belangrijke voorziening in de Atolwijk. Subsidies voor evenementen zijn verstrekt en voor 5 wijken is de BOS impuls aangevraagd.

Wat hebben we bereikt?

De activiteiten van Sport on Tour, scholierensport en sportactiviteiten in de wijk mogen rekenen op grote belangstelling, ook bij specifieke doelgroepen. Ook andere partners (bijv SWOL en 3D) zien de mogelijkheden van sportactiviteiten. Het Cruijff Court Lelystad is in 2006 benoemd tot “Court van het jaar”. De BOS aanvraag is door het ministerie gehonoreerd en i.s.m. het bewegingsonderwijs, sportwijkwerk en de sportverenigingen is in 2007 het project gestart. De sportdeelname in Lelystad is met 2% gestegen naar 68%. Daarbij is er een sterke toename in de sportdeelname van vrouwen (+ 5%). De sportparticipatie onder ouderen in de leeftijdscategorie 65-70 is zelfs met 18% gestegen.

Wat vraagt aandacht?

Ondanks het succes van sportactiviteiten in de wijk is de financiering nog steeds niet structureel. Door de toename van aanbieders van gesubsidieerde sportactiviteiten is er soms sprake van overlap in het aanbod. Samenwerking tussen de (professionele) partners verloopt soms moeizaam. De sportdeelname onder mensen met een beperking (58%) blijft nog ver achter t.o.v mensen zonder beperking (72%). De deelname van niet westerse allochtonen (60%) ligt ook veel lager dan bij autochtonen (68%). Ook is er een sterk verschil tussen laag (58%)- en hoogopgeleid (76%). Het beschikbare budget evenementen (€ 28.195 inclusief sportverkiezing) is onvoldoende om alle evenementen te honoreren en biedt zeker geen mogelijkheden om (grote) aansprekende evenementen naar de stad te halen. De doelstellingen binnen het zwemonderwijs zijn niet gehaald en de aanpak hiervan moet anders.

2.2 Sportverenigingen

De hoofddoelstelling voor het programma “sportverenigingen” is:

Het creëren van voorwaarden waarbinnen sportverenigingen goed en zelfstandig kunnen functioneren, zodat ze ook in de toekomst een wezenlijk onderdeel van het Lelystadse sportaanbod uit blijven maken en toegankelijk blijven voor alle Lelystedelingen

Wat hebben we gedaan?

Het sportsteunpunt is vanaf 2006 onderdeel geworden van Sportbedrijf Lelystad. De afgelopen periode heeft het sportsteunpunt zich steeds verder weten te ontwikkelen tot dé ondersteuner en dienstverlener richting de sportverenigingen en sport in Lelystad. Het streven naar één, of hooguit enkele, krachtige verenigingen per sport is gecontinueerd en gezamenlijk/ multifunctioneel accommodatiegebruik is gestimuleerd. Subsidies zijn verstrekt en de contacten met verschillende verenigingen zijn onderhouden of geïntensiveerd.

Wat hebben we bereikt?

De afgelopen periode zijn naast de reguliere hulpvragen ongeveer 9 verenigingen i.s.m. Sportservice Flevoland intensief begeleid. Er zijn cursussen aangeboden voor het verbeteren van het bestuurlijk functioneren van sportverenigingen. Verenigingen hebben subsidie ontvangen voor technisch deskundige leiding, kader en evenementen. Het aantal verenigingen is stabiel gebleven.

Wat vraagt aandacht?

De onderlinge samenwerking tussen verenigingen (vanuit locatie of sportgerelateerd) is onvoldoende tot stand gekomen. Er is nog geen nieuwe subsidieverordening vastgesteld door de raad. Verdere

professionalisering van sportverenigingen en samenwerking met opleidingsinstituten heeft nog niet plaats gevonden (hierbij bieden de combinatiefuncties vanaf 2008/2009 wel de oplossing).

2.3 Sportaccommodaties

De hoofddoelstelling voor het programma “sportaccommodaties” is:

Zorg dragen voor een volwaardig aanbod van binnen- en buitensportaccommodaties, zwembaden en andere sportvoorzieningen, dat kwantitatief en kwalitatief is afgestemd op de behoefte van de Lelystadse bevolking.

Wat hebben we gedaan?

Binnen een aantal Wijk Ontwikkelings Plannen zijn accommodaties verplaatst, vernieuwd en (kunst)grasvelden aangelegd. Met een aantal verenigingen zijn nog gesprekken gaande. In het kader van BAL zijn accommodaties aangepast en nieuwe gebruiksvergunningen aangevraagd. Binnen het onderzoek maatschappelijk Vastgoed zijn de sportaccommodaties betrokken. Er heeft onderzoek plaats gevonden naar het zwemwater, de eventuele definitieve locatie van Lenticularis en de staat van onderhoud van sportaccommodaties (niet zijnde van het sportbedrijf).

Wat hebben we bereikt?

Lelystedelingen hebben intensiever gebruik gemaakt van zowel de binnen- als buitensportaccommodaties. Daarnaast is ook het gebruik van de buitenruimte door sport toegenomen. De uitbreiding van het zwemwater is in juni 2008 gerealiseerd. Er zijn accommodaties (gerealiseerd) die multifunctioneel worden gebruikt door meerdere gebruikers. De hockeyclub heeft een extra kunstgrasveld gekregen. De AFL Commanders heeft een (tijdelijke)accommodatie naast de sportzaal aan het Kofschip gerealiseerd. De sociale tarieven zijn gehandhaafd. Door middel van de investeringssubsidie sport zijn accommodaties opgeknapt en/of gerealiseerd.

Wat vraagt aandacht?

Er is nog onvoldoende aansluiting tussen de vraag en aanbod van binnensportaccommodaties in kwantitatieve en kwalitatieve zin (te veel kleine gymzalen). We zijn er niet in geslaagd Lenticularis een definitieve locatie te bieden. De mogelijkheid om bij verplaatsing van de ijsbaan een skeeler/wielerbaan te realiseren moet verder worden onderzocht. Onderhoudsproblematiek van accommodaties die in eigen beheer zijn bij verenigingen wordt nu nog aangepakt. De investeringssubsidie (zie ook 2.2.) is nog niet aangepast. Er is nog onvoldoende samenhang met aanpalende beleidsterreinen zoals recreatie en speelruimte.

2.4 Topsport

Voor het programma “topsport” is de hoofddoelstelling:

Topsport maakt op beperkte schaal onderdeel uit van het Lelystads sportbeleid, zodat de stimulerende effecten van topsportprestaties en -evenementen voor de breedtesport worden benut en er een bijdrage wordt geleverd aan het imago en de identiteit van Lelystad.

Wat hebben we gedaan?

De subsidie voor extra trainingsfaciliteiten op het gebied van zwemmen is gecontinueerd. Jaarlijks is de lokale sportverkiezing georganiseerd en tot 2007 is bijgedragen aan de provinciale sportverkiezingen. Er zijn middelen beschikbaar gesteld om eenmalig topsporters te ondersteunen.

Wat hebben we bereikt?

Lokaal en provinciaal zijn topprestaties beloond in de vorm van waardering met de sportverkiezingen. Periodiek is er extra aandacht in het basisonderwijs voor de Olympische spelen door, i.s.m. de Provincie, een Olympisch lespakket aan te bieden. De contacten binnen het Olympisch Netwerk zijn verstevigd.

Wat vraagt aandacht?

Het is niet gelukt om beperkte subsidiemogelijkheden te creëren voor regionale evenementen die lokaal worden georganiseerd. Het voornemen om een topsportdag te realiseren is niet verder uitgewerkt. Ondersteuning in trainingsfaciliteiten naast het zwemmen heeft niet plaats gevonden. Er is geen structureel topsportfonds gecreëerd, incidenteel hebben olympische sporters wel financieel een bijdrage ontvangen.

2.5 Sportbedrijf Lelystad

De hoofddoelstelling voor het programma "Sportbedrijf Lelystad" is:

Voorwaarden scheppen waarbinnen Sportbedrijf Lelystad op zo efficiënt en effectief mogelijke wijze een optimale bijdrage kan leveren aan het realiseren van de doelstellingen van het Lelystadse sportbeleid.

Wat hebben we gedaan?

Met het Sportbedrijf is voor de periode 2006-2009 een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over de gemeentelijke bijdrage, verplichtingen en risico's.

Wat hebben we bereikt?

Sportbedrijf Lelystad is een onmisbare partner gebleken bij de uitvoering van het sportbeleid en de doelstellingen daarbinnen. Door intensieve samenwerking is voor een groot deel door het Sportbedrijf uitvoering gegeven aan sportstimulering verenigingsondersteuning en het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Lelystad.

Wat vraagt aandacht?

De dienstverleningsovereenkomst 2009-2012. De toekomstige rol van het sportbedrijf binnen het sportbeleid, maatschappelijk vastgoed en de toekomstige Marktplaatsen voor de buurt.

3 Sportbeleid in cijfers

De huidige nota sport “Voorsprong door samenhang” spreekt over programma’s een van deze programma’s het monitoren van het sportbeleid.

Voor het programma “monitoring sportbeleid” is de hoofddoelstelling:

Inzicht verkrijgen in de omgeving van het Lelystadse sportbeleid en de effecten van het beleid, om zo tot een optimale inhoud, evaluatie en bijsturing van het sportbeleid te komen.

Sportpeiling 2007

In 2004 is door de afdeling onderzoek en statistiek een eerste sportpeiling gehouden. In oktober 2007 heeft Onderzoek en Statistiek opnieuw een sportpeiling onder de bevolking gehouden. De enquête is voor een belangrijk deel een herhaling van vragen die in 2004 aan inwoners van Lelystad en de Nederlandse bevolking zijn voorgelegd. Hiermee worden zowel trends in de tijd als vergelijkingen met de landelijke situatie mogelijk gemaakt. In de bijlage treft u het volledige onderzoek aan.

Uitkomsten

Sportparticipatie

Lelystedelingen zijn sportief. In totaal zegt 68% van de Lelystedelingen van 18 t/m 70 jaar het afgelopen jaar 12 keer of meer te hebben gesport. Dit percentage ligt iets boven het landelijk gemiddelde van 65% in 2005. In Nederland en Lelystad als geheel is men tussen 2002 en 2005 iets meer gaan sporten. Vrouwen zijn tussen 2004 en 2007 meer gaan sporten: van 62% naar 67%. Landelijk zien we ook een lichte verbetering.

Van de Lelystadse jongeren tussen de 12 en 23 jaar sport 79%. De sportparticipatie van jongeren verschilt in 2007 niet in belangrijke mate met die in 2004. De deelname komt overeen met landelijke cijfers. In 2002 deed 79% van de Nederlandse jongeren aan sport.

Wat vraagt aandacht?

Uit de sportmonitor 2007 blijkt dat de gemeente Lelystad een hoge sportparticipatie kent. We zien echter nog steeds een behoorlijke achterstand bij bepaalde doelgroepen waaronder mensen met een beperking en niet westerse allochtonen. Ook blijkt hoe hoger men is opgeleid hoe meer men sport. Mensen met een laag inkomen participeren ook duidelijk minder dan andere doelgroepen.

Bij de jongeren is een duidelijke beeld te zien dat de sportparticipatie naarmate men ouder wordt de sportdeelname afneemt (12-14 jr 84% en 21-23 71%) Deze neerwaartse lijn is zorgelijk en hier moet extra aandacht voor komen om dit om te buigen.

Sportfrequentie

In 2007 zijn er in Lelystad meer ‘regelmatige’ sporters en minder ‘incidentele’ sporters. Lelystad volgt de landelijke trend wat betreft de lichte toename van het aandeel intensieve sporters (20% in 2007 tegenover 17% in 2004). Ook leeftijd is van invloed op de sportfrequenties van de Lelystedelingen. Er kan worden opgemaakt dat jonge mensen vaker (frequenter) sporten dan ouderen.

Een fors deel van de sportende jongeren tussen de 12 en 23 jaar, sport intensief. Ruim een derde van alle jongens en een vijfde van alle meisjes in Lelystad sport minstens 120 keer per jaar (oftewel twee à drie keer per week). Lelystad wijkt hierin niet af van het landelijk patroon. Jongens sporten nog altijd intensiever dan meisjes.

Wat vraagt aandacht?

Ondanks de afname “niet sporters” is dit aandeel nog steeds groot (24% conform landelijk gemiddelde). Niet westerse allochtonen blijven achter en wanneer de leeftijd toeneemt neemt de sportfrequentie af (uitzondering hierop is leeftijd 65-70 jaar). Mensen met een laag inkomen en inwoners met een lage opleiding blijven net als de participatie ook achter in de frequentie van sporten. Onder de jongeren zien wij dat de jongens minder frequent zijn gaan sporten t.o.v. 2004. Qua leeftijd is men in de leeftijdscategorie 21-23 jaar minder intensief gaan sporten (40%) t.o.v.2004 (toen sportte 54% nog 60 keer of meer).

Sportverband

Van de Lelystedelingen sport 46% ‘ongebonden’. Landelijk is er een enorme toename tussen 2002 en 2005 te zien wat betreft het ongebonden sporten (alleen of in groepsverband). Sporten in commercieel

verband gebeurt landelijk minder dan in verenigingsverband. In Lelystad is dit juist andersom. In 2007 sport 23% van de Lelystedelingen binnen een vereniging en 26% in commercieel verband.

Ongeveer eenderde van de Lelystedelingen van 18 jaar en ouder neemt deel aan lessen, cursussen of trainingen in de sport. Naarmate de sporter ouder is, maakt hij of zij geleidelijk minder gebruik van de scholingsmogelijkheden in de sport. Verder nemen meer middelbaar en hogeropgeleiden deel hieraan dan laagopgeleiden. Ook is het inkomen van het huishouden van invloed: hoe hoger het inkomen hoe meer gebruik gemaakt wordt van scholingsmogelijkheden.

Van de Lelystedelingen neemt 18% in 2007 deel aan competitie, toernooien of sportevenementen. Aanzienlijk meer mannen (25%) participeren in competities en toernooien dan vrouwen (11%).

Van de Lelystadse jongeren neemt 56% deel aan lessen, cursussen of trainingen en 37% aan competitie, toernooien en sportevenementen. Beide percentages zijn in belangrijke mate gestegen ten opzichte van 2004. Jongens nemen nog altijd meer deel aan competities, toernooien en evenementen dan meisjes. Meisjes maken inmiddels wel meer dan in 2004 gebruik van scholingsmogelijkheden en doen vaker mee aan competities, toernooien en sportevenementen.

Wat vraagt aandacht?

Een groot deel van de inwoners 46% sport ongebonden en de sportdeelname in verenigingsverband is afgenomen van 26 % in 2004 naar 23% in 2007. Veel van de aandacht in ons huidige beleid gaat juist naar de verenigingssporter terwijl juist het grootste deel ongebonden sport.

Ook hier zie een beeld dat overeenkomt met het beeld dat is gegeven bij de sportparticipatie en frequentie qua doelgroepen die aandacht vragen.

Sportvoorzieningen

Er is ook gevraagd aan te geven in welke mate de Lelystedelingen tevreden zijn met het aanbod van de sportvoorzieningen in Lelystad. Van de volwassenen is 7% (zeer) ontevreden, 70% is (zeer) tevreden en 23% zegt noch tevreden noch ontevreden met het aanbod van de sportvoorzieningen in Lelystad te zijn. Deze percentages wijken nauwelijks af van die in 2004.

Er is tevens gevraagd of respondenten bepaalde sportvoorzieningen missen in Lelystad. Van alle volwassenen zegt 25% een voorziening te missen. In 2004 was dit nog 21%. Men kon vervolgens aan geven welke sportvoorzieningen zij missen. Het vaakst worden genoemd: (openlucht) zwembad, wintersport-accommodaties (ijsbaan, skihal), diversiteit in sportverenigingen.

Jongeren zijn iets kritischer over het aanbod van sportvoorzieningen dan volwassenen. Van de jongeren is 10% (zeer) ontevreden, 63% (zeer) tevreden en 27% noch tevreden noch ontevreden met het aanbod van sportvoorzieningen in Lelystad. Van alle respondenten tussen de 12 tot en met 23 jaar zegt 29% een sportvoorziening te missen. In 2004 was dit nog 26%. Regelmatig worden genoemd: trapveldjes (voornamelijk voetbalgelegenheid), sporthal en (betaalbare) sport-scholen, ijsbaan en diversiteit in sportverenigingen.

Wat vraagt aandacht?

Uit de cijfers blijkt dat er wel voorzieningen worden gemist. Sport in de buitenruimte en grotere sportvoorzieningen zoals sporthalen zijn belangrijke aandachtspunten. Interessant is om nader te kijken naar de technische staat van de accommodaties. Hier wordt met name in de Nota Maatschappelijk vastgoed een goed en duidelijk beeld gegeven. Deze informatie wordt binnen deze nota ook gebruikt bij de afwegingen.

4 Startbijeenkomst Sport

Op 31 maart 2008 heeft er een startbijeenkomst sport plaats gevonden in conferentiecentrum “De Pijler”. Tijdens deze bijeenkomst hebben ongeveer 100 deelnemers, naast een plenaire bijeenkomst, in vier verschillende discussiegroepen met elkaar doorgesproken over de vier pijlers van het huidige beleid.

- **Sportstimulering**
- **Vitale verenigingen**
- **Sportaccommodaties**
- **Topsport**

Een brede afvaardiging van besturen, vrijwilligers, individuele (top)sporters en belangstellende hebben deze avond belangrijke input geleverd voor het nieuwe sportbeleid 2009-2012 (Zie bijlage 2).

4.1 Sportstimulering

Sport stimuleren (ook bij specifieke groepen) is een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij het succes op middellange en lange termijn in belangrijke mate afhangt van een kwalitatief en kwantitatief goed voorzieningen aanbod (o.a. accommodaties). Lelystad beschikt over een scala aan voorzieningen die steeds intensiever gebruikt worden. Maar voorzieningen alleen bevorderen het sporten niet. De laatste jaren is er een sportstimuleringsbeleid ontwikkeld. Van sportwijkwerk tot de BOS-activiteiten.

De gemeente is hierin een belangrijke initiator. In de praktijk is gebleken dat de sportstimulering met name rendert op basis van een vraaggerichte benadering. Dat vraagt een flexibele, respectievelijk creatief handelen van zij die het sportstimuleringsbeleid dagelijks ‘handen en voeten’ geven. Naast het voorzieningenbeleid willen we voortgaan op de weg van de vraaggerichte sportstimuleringsaanpak. Waarbij wij de beschikbare voorzieningen/accommodaties nadrukkelijker dienstbaar willen laten zijn aan het sportstimuleringsbeleid. Het is een uitdaging om een goede balans te vinden tussen sport als doel en sport als middel en zo te komen tot een optimale sportparticipatie. Hierbij kwam ook duidelijk de wens naar voren om ook extra aandacht te schenken aan de ongeorganiseerde sporter.

4.2 Vitale verenigingen

Betrokkenheid op en ondersteuning van bestaande verenigingen wordt van groot belang geacht. Verenigingen ervaren het als lastig om in te springen op een veranderende omgeving waarbij niet alleen het besturen maar juist ook het managen van een vereniging steeds belangrijker wordt. Verenigingen moeten hierbij ook duidelijk keuzes maken en een visie ontwikkelen hoe zij willen functioneren (maatschappelijk betrokken etc.). Opvallend was ook hier de nadrukkelijke wens om meer aandacht te hebben voor de ongeorganiseerde sporter en deze ook de ruimte te geven.

4.3 Sportaccommodaties

Verenigingen staan open voor het multifunctioneel inzetten van hun clubgebouwen (ook met commerciële partners). De verenigingen geven hierbij echter wel aan dat een stukje eigen identiteit en herkenbaarheid een belangrijke voorwaarde is. Van verschillende kanten is aangegeven dat de accommodatiebehoefte en problematiek van binnensport (lees sporthallen) de meeste aandacht moet krijgen van de gemeente. Veel voorbeelden die zijn genoemd zijn individueel van aard maar er is zeker een herkenbaar beeld bij veel verenigingen. M.b.t. onderhoud willen de verenigingen wel maar vaak ontbreekt het benodigde geld/ kennis.

4.4 Topsport

De gemeente moet in haar nieuwe sportnota aandacht besteden aan topsport. Maar het moet ook komen uit de verenigingen en sporters zelf. Samenwerking tussen en met de sport(vereniging) moet het uitgangspunt zijn. De gemeente kan daarin de regie voeren en samenwerking tussen verenigingen bevorderen en verdere versnippering te voorkomen. Topsport kan alleen worden ontwikkeld vanuit een brede basis en in samenhang met elkaar. Topsport moet zich uit de breedtesport kunnen ontwikkelen. Een goede basis, ruimte en kansen voor ontwikkeling van talenten is daarom onontbeerlijk. Een goede basis heeft ook te maken met de cultuur in de stad. Sport moet meer gaan leven in deze stad. De gemeente kan dit stimuleren door duidelijke keuzes te maken: voor sport en in aansluiting en wisselwerking met de kernkwaliteiten van de stad. Evenementen kunnen daarin een belangrijke rol spelen: zij maken van 'Lelystad Sportstad' een belevenis.

5 Landelijke ontwikkelingen in de sport

De sportsector is volop in beweging. De ontwikkelingen in de sport volgen in grote lijnen de maatschappelijke ontwikkelingen. Sport heeft bijvoorbeeld in de afgelopen jaren geprofiteerd van de brede interesse in gezondheid. Ook op andere maatschappelijke terreinen doet sport zijn intrede. Hieronder een kort overzicht van een aantal belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen. Het is goed om op te merken dat deze landelijke ontwikkelingen ook aan Lelystad niet voorbij zijn gegaan of gaan en dat het geen hieronder wordt geschetst ook een goed beeld geeft van Sport in Lelystad.

5.1 Sport en gezondheid

Sport en beweging zijn in het belang van een gezonde samenleving waaraan mensen zo lang mogelijk actief blijven meedoen. Fitheid en gezondheid mogen zich verheugen in een hernieuwde aandacht bij overheid en burgers. Steeds meer mensen bewegen vanuit gezondheidsoverwegingen. De rijksoverheid zet stevig in op preventieve gezondheidszorg (nota "Langer gezond leven, ook een kwestie van gezond gedrag", 2003). Overgewicht is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Het preventiebeleid richt zich met name op gezonde voeding en meer bewegen voor de jeugd, mensen met een lage sociaal-economische status en de beroepsbevolking. Lokaal zijn gemeenten in samenwerking met andere maatschappelijke partijen prima in staat om effectieve arrangementen aan te bieden, die een gezonde leefstijl stimuleren.

5.2 Veranderde sportbeleving

Ouders sporten meer dan 20 jaar geleden, maar sporten vooral meer in ongeorganiseerde vorm. Naarmate ouders zich sportiever gedragen, zijn ook hun kinderen intensiever betrokken bij de sport. De toename van de sportactiviteiten bestaat vooral uit de zogenaamde solosporten (sporten die gemakkelijk alleen te beoefenen zijn en waarvoor geen directe tegenstander, partner of teamgenoot benodigd is). Sport wordt vooral beoefend vanuit sportexterne (zie ook de extrinsieke waarde van de sport) doelstellingen: sociale contacten en gezondheidsoverwegingen. Er is sprake van een lange termijn daling in de belangstelling voor wedstrijdsport (deelname aan competities en trainingen).

5.3 De veranderde organisatie van de sport

Het aandeel sporters, dat lid is van een sportvereniging, is landelijk de afgelopen jaren gedaald. De aanwas van nieuwe sporters is onder de ongeorganiseerde sport groter dan onder de georganiseerde sport. Grote groepen sporters geven er de voorkeur aan om buiten de traditionele verenigingen om te sporten. Nieuwkomers in de sport vullen hun sportbeleving vaak op eigen wijze in. Er zijn grenzen aan de mate waarin de nieuwkomers bereid zijn om op te gaan in de sportbeleving van de gevestigde sporters.

5.4 De blijvende ongelijkheid in de sport

De sportdeelname van de tweede generatie allochtonen ligt hoger dan de eerste generatie allochtonen. Vanuit een beleid dat erop gericht is de achterstanden in sportdeelname weg te nemen is dit een positieve ontwikkeling. Echter, de sportdeelname onder tweede generatie allochtonen blijft achter bij die van autochtonen. Ook de betrokkenheid van allochtonen bij het sportvrijwilligerswerk is lager dan die van autochtonen, vooral bij bestuurlijke functies.

De sportdeelname blijkt onder hoger opgeleiden en mensen met een hoger inkomen nog altijd beduidend hoger dan onder personen met lagere opleidingsniveaus en/of inkomens.

Ook de achterstand in sportdeelname van mensen met een beperking ten opzichte van de mensen zonder beperking is in de afgelopen jaren niet kleiner geworden. Het aandeel van ouderen in formele sportcompetities, teamsporten en contactsporten is nog steeds vrij gering, hoewel ouderen de afgelopen jaren meer sporten dan voorheen.

5.5 Ruimte en accommodaties

De afgelopen jaren is het aandeel sporters gestegen en is de bevolkingsomvang gegroeid. Desondanks laten de beschikbare statistieken nauwelijks enige groei zien in de hoeveelheid ruimte en het aantal accommodaties dat er voor sport beschikbaar is.

De verplaatsing van sportaccommodaties naar de randen van de stad heeft zich doorgezet.

5.6 Georganiseerde sport versus ongeorganiseerde sport

Van oudsher wordt de sport in Nederland institutioneel belichaamd in sportbonden en sportverenigingen. Nog steeds is bijna 50% van alle sporters lid van tenminste één sportvereniging. De sport dankt zijn maatschappelijke waarde en zijn betaalbaarheid voor een groot deel aan het feit dat sporters zelf betrokken zijn bij de vormgeving en totstandkoming van hun sport. Dat punt is heel veel waard en voldoende reden om de bestaande verenigingsstructuur te koesteren. 10 tot 14% van de Nederlandse bevolking is als vrijwilliger betrokken bij sport. Vanuit het perspectief van sportstimulering is het minder relevant of mensen sporten in de context van een vereniging of op ongeorganiseerde wijze: puur individueel, met een clubje vrienden of kennissen of bij een commerciële sportschool. Dat mensen sporten is vanuit gezondheidsperspectief belangrijker dan hoe zij sporten.

5.7 Professionalisering in de sport

Veel verenigingen zijn in de afgelopen jaren gefuseerd en in veel verenigingen wordt gewerkt aan verbetering van kwaliteit van de dienstverlening en aan de ontwikkeling van moderne sportaccommodaties. Onderhoud en instructie wordt steeds vaker overgelaten aan professionele krachten en organisaties. Sponsors zorgen voor kleding/materiaal en een gedeelte van de catering. De verenigingen richten zich vooral op bestuurlijke taken en de begeleiding van wedstrijden en trainingen.

Een goede mogelijkheid is dat vrijwilligers zich laten ondersteunen door adviseurs en betaalde krachten. Gemeentelijke sportloketten, bondsbureaus, provinciale sportservicepunten en commerciële partijen spelen daar een groeiende rol in. De verenigingsstructuur wordt hierdoor versterkt. Wellicht kan de vlucht weg van de vereniging weer deels worden gekeerd met sterke verenigingen die service bieden en gericht inspelen op een veranderende vraag.

5.8 Sportstimulering

De rijksoverheid richt zich op het stimuleren van de "sportieve keuzes" van burgers en het faciliteren van die keuzes. Met deze facilitering geeft de rijksoverheid aan dat ze deelname aan sport van belang acht. Voor de realisatie van haar doelstellingen heeft de rijksoverheid de laatste jaren sterk vertrouwd op (tijdelijke) stimuleringsmaatregelen (bijvoorbeeld BOS regeling, Meer Bewegen voor Ouderen MBvO). Evaluaties van die

regelingen maken duidelijk dat er lokaal veel door in gang is gezet. Zorgen blijven er over wat er met de lokale middelen en projecten gebeurt als de stimuleringsmaatregelen zijn afgelopen.

5.9 School en sport

Steeds vaker worden allianties gesloten tussen het onderwijs en de sport. Op landelijke niveau is door de ministeries VWS, OCW en de sportkoepel NOC*NSF de "Alliantie School en Sport" gesloten. Doelstelling van deze Alliantie is de ontwikkeling van meer sport en beweegmogelijkheden op en rond de school door samenwerking tussen scholen en sportorganisaties. Dit soort van samenwerkingsverbanden moeten op lokaal niveau verder vorm en inhoud krijgen door sportverenigingen en scholen bij elkaar te brengen. Belangrijke partner en schakel tussen rijksbeleid en gemeenten is hierbij ook de VSG (Vereniging Sport en Gemeenten). Gemeenten spelen bij het opzetten en versterken van lokale samenwerking een actieve, regisserende en faciliterende rol.

6 Kaders sportbeleid 2009-2012.

Omstandigheden voor de sport veranderen. Lelystedelingen veranderen. Hun sportwensen veranderen, dit stelt andere eisen aan verenigingen, voorzieningen en accommodaties.

De doelen die Lelystad met sport wil bereiken zullen niet meer alleen op de intrinsieke waarde van sport zijn gericht, maar ook op maatschappelijke effecten als gezondheid, opvoeding, participatie, sociale binding en ontmoeting. Daarvoor moet er aandacht zijn en dwarsverbanden worden gezocht met andere beleidsterreinen zoals Onderwijs, Zorg, Ruimtelijke Ordening, Werk en Inkomen, Economische Zaken.

6.1 Speerpunten

Op grond van de huidige nota sport, de sportpeiling 2007 en de input die het college heeft gekregen o.a. tijdens de startbijeenkomst sport heeft het college ervoor gekozen 5 speerpunten te benoemen aan de hand waarvan het sportbeleid 2009-2012 vorm gegeven gaat worden. Deze speerpunten zijn;

1. **Sportparticipatie verhogen**
2. **Sport als doel verdiepen**
3. **Sport als middel verbreden**
4. **Sportverenigingen versterken**
5. **Sportaccommodaties verbeteren**

6.2 Kaderstellende uitgangspunten

Het college zal eind 2008 een nader uitgewerkt plan van aanpak m.b.t. het sportbeleid 2009-2012 aan de raad voorleggen binnen de in deze notitie door de raad gegeven kaderstellende uitgangspunten.

6.2.1 Sportparticipatie

Lelystad kent een hoge mate van sportparticipatie. Hierbij moet wel aandacht blijven voor specifieke doelgroepen zoals oudere jeugd, niet westerse allochtone inwoners, mensen met een beperking en laagopgeleiden. Ook inwoners die minder te besteden hebben blijven achter in de sportdeelname. Door het aanbieden van specifieke sportstimuleringsprogramma's zal worden gekeken hoe deze doelgroepen het beste bereikt kunnen worden en wat aansluit bij hun behoefte.

Ambitie:

De hoge mate van sportparticipatie dient vast te worden gehouden. Door extra aandacht te geven aan de ongeorganiseerde sporters en de doelgroepen die achterblijven stijgt het percentage van sportdeelname.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan die erop gericht zijn de ongeorganiseerde sporter beter te bereiken, te betrekken en te ondersteunen.

Hierbij moet worden gedacht aan (tijdelijke) samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld sportverenigingen en commerciële sportaanbieders waardoor laagdrempelige instructie kan worden gegeven aan mensen die daar behoefte hebben (bijv. een introductieprogramma hardlopen bestaande uit een paar lessen). Ook moet de buitenruimte zo worden ingericht dat sporten aantrekkelijk wordt (aanleg van een mountainbikeparcours of skeeler- en of fietsroutes verder ontwikkelen etc.). Ook zal moeten worden gekeken hoe ongeorganiseerde sporters, wanneer daar behoefte aan is, gebruik kunnen maken van bestaande voorzieningen zoals sporthallen, velden etc.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij een specifiek sportparticipatieprogramma /activiteiten wordt ontwikkeld om de achterblijvende doelgroepen zoals de (oudere) jeugd, niet westerse allochtonen inwoners met een beperking, laagopgeleiden en inwoners met een laag inkomen te bereiken. Daarbij wordt aansluiting gezocht tussen binnenschoolse en buitenschoolse sportactiviteiten, lopende sportstimuleringsprogramma's zoals het sportwijkwerk, de BOS impuls en bestaande (minima)regelingen. Voor de concrete invulling zal contact worden gezocht met uitvoerende en vertegenwoordigende instellingen.

6.2.2 Sport als doel

Sport als doel op zich is van belang. Men kan zich hierdoor ontwikkelen, het is leuk, gezond en een uitstekende vorm van ontspanning door inspanning. Sport blijft een belangrijke vorm van (vrije) tijdsbesteding en draagt bij aan een aantrekkelijke stad. Lelystad kiest hierbij nadrukkelijk voor breedtesport als prioriteit.

Ambitie:

Sport is een belangrijke activiteit, waaraan ook vanuit andere beleidsvelden een bijdrage geleverd moet worden.

Actie:

Er worden concrete uitwerkingsvoorstellen gedaan o.a. op het snijvlak van Sport en Zorg, Sport en Onderwijs, Sport en Openbare ruimte.

Hierbij kan worden gedacht aan meer speelvoorzieningen voor de (oudere) kinderen, die stimuleren om te sporten (trapveldjes, basketbalveldjes etc). Ook kan in overleg met het (voortgezet) onderwijs worden gekeken hoe sport op de agenda kan worden gezet en ook binnen het lesprogramma verder kan worden betrokken.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij de gemeente op beperkte schaal en in samenhang met de breedtesport een visie op het topsportbeleid ontwikkelt. Ondersteuning van de breedtesport blijft hierbij prioriteit maar er zal moeten worden gekeken hoe de topsport als vliegwiel kan worden gebruikt voor het stimuleren van de breedtesport en het de kernkwaliteiten van Lelystad verder benut (bijv. onderzoek mogelijkheden zeilsport en nationaal watersportcentrum).

6.2.3 Sport als middel

De sport draagt bij aan sociale cohesie, leert mensen samenwerken en presteren, bevordert de gezondheid en integratie en draagt bij aan het imago van de stad. Sport heeft vele gunstige effecten die bijdragen aan het bereiken maatschappelijke doelen die op verschillende terreinen zijn geformuleerd.

Ambitie;

Sport als instrument moet ook een belangrijke bijdrage leveren aan andere beleidsterreinen.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij vanuit de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen en ontwikkelingen (bijv. Wmo, Citymarketing en programmatisch werken) gekeken wordt hoe sport kan bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

Een goed voorbeeld hiervan is het tegengaan van overgewicht bij kinderen en specifieke doelgroepen. Voldoende sporten en bewegen is een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl en draagt ook bij aan het tegengaan van overgewicht. Door goede samenwerking kan dit vraagstuk vanuit de invalshoek gezondheidszorg efficiënt worden opgepakt.

Actie:

Er zal moeten worden gekeken naar de effectiviteit van het schoolzwemmen. De huidige prestaties blijven achter bij de gestelde doelen (hoofddoelstelling: 80% van de kinderen aan het eind van groep drie zelfredzaam in het water). In overleg met het Sportbedrijf en het onderwijs zullen er concrete voorstellen worden gedaan waardoor het zwemonderwijs zodanig wordt aangeboden dat de huidige middelen effectiever worden besteed en de hoofddoelstelling wordt gerealiseerd.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij wordt gekeken hoe de huidige (subsidie)middelen waarbij sport als middel wordt gebruikt zo effectief mogelijk kunnen renderen. Ook zal hierbij moeten worden gekeken hoe bepaalde zaken nu zijn georganiseerd en kunnen worden verbeterd (bijv. goede aansluiting en samenwerking tussen het bewegingsonderwijs en naschoolse sportactiviteiten).

6.2.4 Sportverenigingen

Lelystad kent een divers palet aan verenigingen waarbinnen een breed scala aan sporten kan worden beoefend. De vereniging is ook een uitstekend instrument om mensen die niet actief sporten mee te laten doen. De sociale functie en het belang van een rijk (sport)verenigingsleven is van groot belang voor de aantrekkelijkheid van de stad. Verenigingen zijn een belangrijke pijler van de sportinfrastructuur.

Ambitie:

Sportverenigingen krijgen structureel de ondersteuning waardoor ze in staat zijn invulling te geven aan de opgave waarvoor zij zich geplaatst zien in sportief en maatschappelijk opzicht.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij Sportverenigingen als essentieel onderdeel van het gemeentelijke sportbeleid worden voorzien in ondersteuning (bijv. professionalisering door de inzet van combinatiefuncties, subsidiemogelijkheden etc.)

Actie:

Er zal, in overleg met ondersteunende organisaties, lokaal, regionaal en landelijk worden gekeken welke mogelijkheden er zijn om sportverenigingen te ondersteunen, zodat zij invulling kunnen geven aan de maatschappelijke opgave waarvoor zij zich geplaatst zien. Als voorbeeld hiervan kan een project worden uitgevoerd dat de KNVB voor voetbalverenigingen binnen de G31 heeft opgezet. Doel hiervan is dat de gemeente en de KNVB de krachten bundelen waardoor er een analyse wordt gemaakt van de bestaande verenigingen ("meetlat vitale vereniging") en de samenwerking wordt afgestemd. Op grond hiervan kan de vereniging verder worden begeleid zodat zij als vitale vereniging invulling kan geven aan de maatschappelijke opgave waarvoor zij zich geplaatst ziet.

6.2.5 Sportaccommodaties

Lelystad kent een breed scala aan sportaccommodaties. Generaal gesproken is er sprake van zekere mate van achterstallig onderhoud, m.n. bij de accommodaties die in beheer zijn van de verenigingen zelf. Daarnaast moeten we vaststellen dat Lelystad beschikt over relatief veel solitaire gymzalen, waarvan de functionaliteit beperkt is.

Ambitie:

De technische staat van sportaccommodaties is zo dat zij doelmatig en duurzaam gebruikt kan worden, waarbij flexibiliteit in ruimtelijke inrichting een belangrijke voorwaarde is en de belevingswaarde van de accommodatie bijdraagt aan het optimaal gebruik door de doelgroep.

Actie:

Er worden voorstellen gedaan waarbij in samenhang met de nota Maatschappelijk Vastgoed wordt gekeken naar het huidige en toekomstig aanbod van sportaccommodaties binnen de in de ambitie verwoorde uitgangspunten.

Actie:

Er zal een inhaalslag plaatsvinden op het achterstallig onderhoud van de accommodaties van verenigingen. Met de betrokken verenigingen zal worden gekeken of zij zelf in staat zijn het achterstallig onderhoud zo snel mogelijk uit te voeren en in de toekomst ervoor te blijven reserveren (voor investeringen in het gebouw door de vereniging zijn binnen de huidige subsidieverordening ook subsidiemogelijkheden). Lukt dat niet dan wordt aangeboden de accommodatie over te dragen aan het Sportbedrijf die de accommodatie weer terug zal brengen op een kwalitatief acceptabel niveau. De kosten van het toekomstig (groot) onderhoud worden vervolgens verdisconteerd in de huurprijs van de verenigingen.

Actie:

In het bestuurlijk kaderdocument staat binnen het programma Binding en Ontmoeting als speerpunt opgenomen dat *“de nota maatschappelijk vastgoed haar vertaling krijgt in een uitvoeringsprogramma”*. Uit het onderzoek naar de binnensportaccommodaties in het kader van maatschappelijk Vastgoed blijkt dat het huidige aanbod (m.n. gymzalen) in kwalitatieve zin niet aansluit bij de behoefte (sporthal/-zaalcapaciteit), landelijk cijfers ondersteunen dit ook (1 sporthal op 20.000 inwoners). Om een aantal urgente accommodatieproblemen van verenigingen te kunnen ondervangen moet er z.s.m. een derde sporthal komen in Lelystad. Tevens zal er binnen het gebied Warande moeten worden gekeken welke sportvoorzieningen noodzakelijk zijn waarbij de mogelijkheid van een vierde sporthal moet worden onderzocht.

7. Vervolg proces Sportnota 2009-2012

De kadernotitie sport “**Startschot**” zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad en verwoord de ambities en uitgangspunten van het nieuwe sportbeleid 2009-2012.

Vervolg

De komende tijd zal worden gebruikt om de ambities van de raad verder uit te werken en vorm en inhoud te geven. Hierbij zal ook gesproken worden met verschillende partners binnen en buiten de sport.

In de sportnota zullen voorstellen zijn opgenomen die vorm geven aan het uit te voeren beleid en daaraan gerelateerd een integrale afweging maken voor de inzet van personeel en middelen, activiteiten en accommodaties. Dit plan van aanpak bevat scherpe doelstellingen, is SMART geformuleerd en voorziet in (continuering van) monitoring en onderzoek naar effectiviteit en efficiency van het uitgevoerde beleid.

Plan van aanpak

De sportnota 2009-2012 zal een duidelijk plan van aanpak bevatten waarin vanuit de speerpunten en ambities concrete beleidmaatregelen 2009-2012 zijn geformuleerd. Om een beeld te geven hoe de uitwerking plaats zal vinden ziet u hieronder een voorbeeld van een concrete beleidmaatregel bij het speerpunt “*sportparticipatie verhogen*”;

Voorbeeld

Beleidsmaatregelen 2009 – 2012

Er zal in het plan van aanpak een duidelijke omschrijving komen van de beleidsmaatregel welk doel we daarmee beogen, onder welk speerpunt de beleidsmaatregel valt (of speerpunten) en hoe we e.e.a. gaan bereiken. Per beleidsregel zal een duidelijk en SMART onderbouwd beeld worden gegeven in het plan van aanpak 2009-212 en worden samengevat zoals hieronder staat aangegeven.

- *Meer wijkgerichte aanpak bij de huidige bijzondere doelgroepen t.b.v. verhoging sportdeelname*

Beleidsmaatregel meer wijkgerichte aanpak

<i>Aanleiding</i>	In een aantal wijken is de sportdeelname onder de genoemde doelgroepen substantieel lager. In deze wijken is ook sprake van gezondheidsproblematieken. Door een gerichte wijkaanpak worden capaciteit en financiële middelen gericht ingezet op verschillende doelgroepen in dezelfde wijk.
<i>Concrete interventie</i>	Wijken met een lage sportdeelname krijgen in de aanpak een hogere prioriteit bijv. bij het verder ontwikkelen van sportieve (brede) scholen. Samenwerking tussen scholen voor PO en VO en sportverenigingen, ROC- Flevoland en de GGD wordt gestimuleerd
<i>Beoogd resultaat in 2012</i>	Het percentage sportdeelname op wijkniveau (per doelgroep) van vandaag (stadspeiling 2007) is de absolute ondergrens van 2012.
<i>Succesfactor</i>	Daadwerkelijk inzetten van mensen en middelen op de wijken met een sportdeelname achterstand.
<i>Primaire programma</i>	Verhogen van sportparticipatie
<i>Financiën</i>	Geen extra budget maar door een (tijdelijke) personele prioritering kan deze beleidregel worden uitgevoerd.

Besluitvorming raad

De nota sport 2009-2012 zal eind 2008 worden voorgelegd aan het college en de raad.

Sportbedrijf Lelystad

In de huidige nota Voorsprong door Samenhang is een specifiek programma opgenomen m.b.t. het sportbedrijf. Deze kadernotitie richt zich op de speerpunten van beleid en de ambitie hierbinnen. Sportbedrijf Lelystad heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot de uitvoeringsinstantie van het gemeentelijk beleid en draagt in belangrijke mate bij aan de realisatie van de genoemde speerpunten.

Sportbedrijf Lelystad zal dan ook als belangrijke partner worden betrokken bij de voorstellen die binnen de nieuwe nota sport worden gedaan.

Dienstverleningsovereenkomst 2010-2013

Met het Sportbedrijf zal, op grond van de vastgestelde nota sport 2009-2012, een nieuwe dienstverleningsovereenkomst 2010 – 2013 worden afgesloten. Deze overeenkomst zal in 2009 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad en zal de meerjarige afspraken tussen de gemeente en Sportbedrijf Lelystad weergeven.

Bijlage Sportpeiling

Inleiding

De huidige sportnota loopt tot en met 2008. De nieuwe nota zal betrekking hebben op de periode tot en met 2012. Om tot een goed onderbouwde beleidsnota te komen is onder meer inzicht nodig in de sportdeelname, beleving en wensen ten aanzien van sport van de Lelystedelingen. Afdeling Beleid heeft Onderzoek & Statistiek gevraagd de uitgebreide sportpeiling van 2004 te herhalen.

In oktober 2007 heeft Onderzoek en Statistiek deze sportpeiling onder de Lelystadse bevolking gehouden. Hiervoor is het LelyStadsPanel benaderd met een vragenblok over sport. Tevens zijn alle jongeren van 12 t/m 23 jaar in oktober gevraagd mee te werken aan een jongerenonderzoek, waarin een zelfde vragenblok over sport is voorgelegd. Dit vragenblok voldoet aan de landelijke richtlijnen voor sportdeelname-onderzoek (RSO). Het laatst gehouden sportonderzoek onder de Nederlandse bevolking dateert van eind 2005. Waar mogelijk wordt in deze rapportage Lelystad en Nederland met elkaar vergeleken.

In deze deelrapportage gaan we achtereenvolgens in op de sportparticipatie (wie sport wel en wie sport niet), de sportfrequentie (hoe vaak wordt er gesport, het aantal beoefende sporten en de populariteit van bepaalde sporten. Ook wordt het organisatieverband en het trainingsverband waarin sport wordt beoefend besproken en komt de locatie van sportbeoefening aan bod. Tevens wordt ingegaan op het zelfbeeld van Lelystedelingen wat betreft sportparticipatie en wordt verslag gedaan van de mening over de sportvoorzieningen. Er wordt in deze rapportage onderscheid gemaakt tussen de sportdeelname en mening van de groep jongeren (12-23 jaar) en volwassenen (18-70 jaar).

Dit onderscheid is gemaakt om een aantal redenen.

In de landelijke sportdeelname onderzoeken wordt de participatie van de groep vanaf 18 jaar afzonderlijk bekeken. Om de Lelystadse sportdeelname hiermee te vergelijken hebben we eveneens als drie jaar geleden een zelfde onderscheid gehanteerd. De groep jongeren tot en met 23 jaar is de leeftijdsgroep die in het jeugdbeleid gehanteerd wordt. Om de sportdeelname van jongeren tussen 2004 en 2007 te kunnen vergelijken is deze groep afzonderlijk bekeken.

Sportparticipatie

Volwassenen 18-70 jaar

Lelystedelingen zijn sportief. In totaal zegt 68% van de Lelystedelingen van 18 t/m 70 jaar het afgelopen jaar 12 keer of meer te hebben gesport. Dit percentage ligt iets boven het landelijk¹ gemiddelde van 65% in 2005. In Nederland en Lelystad als geheel is men tussen 2002 en 2005 iets meer gaan sporten. In tabel 1 zijn enkele kengetallen samengevat.

In 2004 sporten mannen nog meer dan vrouwen. In 2007 is er geen belangrijk verschil meer te constateren. Vrouwen zijn tussen 2004 en 2007 in belangrijke mate meer gaan sporten: van 62% naar 67%. Landelijk zien we ook een lichte verbetering.

Voor het Lelystadse sportonderzoek is met een sterretje in tabel 1 (*) aangegeven of we kunnen spreken van belangrijke verschillen². Zo zien we een sterretje bij het kenmerk 'geslacht' in 2004. Dit betekent dat er in

¹ De NOC*NSF heeft in 2002 en 2005 onder de Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder de Peiling Sportbeoefening laten uitvoeren. De RSO-vragenlijst is gehanteerd. Het Mulier Instituut heeft een aanvullende analyse van deze peiling verricht bij de groep 18-70 jaar om gemeentelijke en landelijke sportonderzoeken onderling te kunnen vergelijken.

² We spreken ook wel over een statistisch significant verschil. Voor een uitgebreide uitleg verwijzen wij naar de onderzoeksverantwoording.

2004 nog een belangrijk verschil is geconstateerd tussen de sport-participatie van mannen en vrouwen. In 2007 is dat verschil er niet meer. Verder zien we bij de 'vrouwen' een sterretje in 2007. Dit betekent dat we een belangrijk verschil constateren tussen de sportparticipatie van vrouwen in 2004 en 2007.

Hoe jonger, hoe eerder men sport. Meer 35-44 jarigen en 65-70 jarigen zijn tussen 2004 en 2007 gaan sporten. Lelystad wijkt weinig (meer) af van het landelijk patroon. Een uitzondering hierop betreft de jongste categorie in 2007. In het landelijk onderzoek was dit percentage echter op een klein aantal respondenten gebaseerd.

Verder zien we ook dat mensen met een beperking minder (58%) sporten dan mensen zonder beperking (69%). Landelijk is dit ook het geval. Het gaat hier om een lichamelijk, auditieve, visuele, verstandelijke beperking of chronische aandoening.

Tabel 1 Sportdeelname Lelystad en Nederland naar geslacht en leeftijd

	Lelystad		Nederland	
	2004	2007	2002	2005
in %				
Geslacht	*			
man	70	69	65	67
vrouw	62	67*	59	63
Leeftijd	*	*		
18-24	79	75	69	53
25-34	74	72	67	65
35-44	62	71*	64	72
44-54	64	68	57	68
55-64	59	59	53	62
65-70	42	60*	64	61
Beperking	*	*		
geen beperking	69	72	65	-
wel een beperking	57	58	59	-
totaal	66	68	62	65

Er is ook gekeken in welke mate andere verschillen in persoonskenmerken samen hangen met sportparticipatie zoals herkomst, opleidingsniveau, inkomen en het hebben van een beperking. Uit deze analyse (zie tabel 2) blijkt dat meer autochtonen (68%) en westerse allochtonen (69%) sporten dan niet-westerse allochtonen (60%). Ook geldt hoe hoger de Lelystedeling is opgeleid, hoe eerder hij of zij sport. Opvallend is dat meer laagopgeleiden in 2007 sporten dan in 2004.

Tabel 2 Sportdeelname Lelystad naar herkomst, opleiding en inkomen

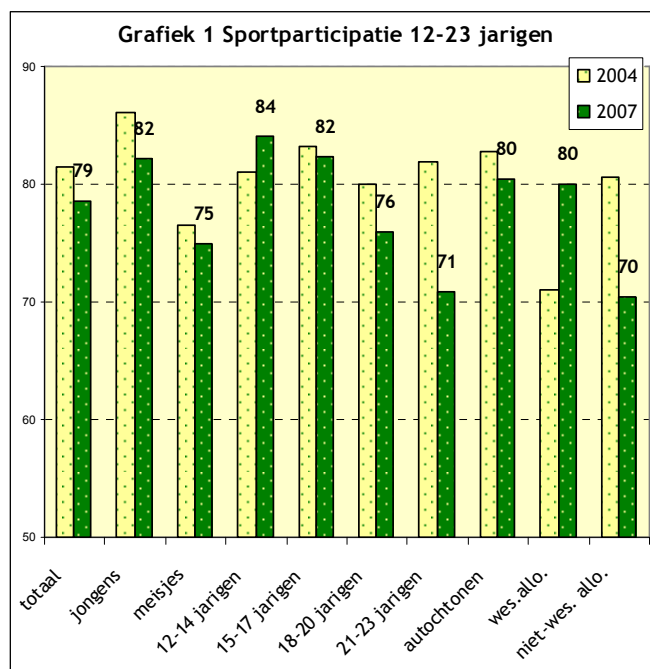
	2004	2007
Herkomst	*	*
autochtoon	67	68
westers allochtonen	57	69*
niet-westers allochtonen	60	60
Inkomen³	*	*
laagste	42	49
laag	51	55
midden	59	62
midden tot hoog	63	68
hoogste	79	78
opleiding	*	*
laagopgeleid	53	58*
middelbaar opgeleid	70	70
hoog opgeleid	76	76

³ In 2007 waren de categorieën: minder dan €950 netto per mnd, €951 - €1.300, €1.301 - €1.900, €1.901 - €3.150 en meer dan € 3.150 netto per mnd.

Een zelfde beeld ontstaat als we het netto huishoudinkomen en de sportdeelname bekijken. Hoe hoger het inkomen van de Lelystedeling, hoe eerder hij of zij sport. Landelijk zien we een zelfde beeld⁴. Uiteraard hangen inkomen en opleidingsniveau sterk met elkaar samen.

Jongeren 12-23 jaar

Van de Lelystadse jongeren tussen de 12 en 23 jaar sport 79%. De sportparticipatie van jongeren verschilt in 2007 niet in belangrijke mate met die in 2004. De deelname komt overeen met landelijke cijfers. In 2002 deed 79% van de Nederlandse jongeren aan sport.

Er zijn in Lelystad in 2007 kleine verschillen tussen de verschillende leeftijdscategorieën. In 2004 was dit nog niet het geval. Minder 21-23 jarigen sporten (71%) dan drie jaar geleden (82%). Meer jongens sporten (82%) dan meisjes (75%) en meer autochtone en westerse allochtonen (beide 80%) sporten dan niet-westerse allochtonen jongeren (70%). Echter, dit verschil is niet meer aan te wijzen als we het geslacht betrekken bij het verband tussen sportparticipatie en herkomst.

Niet-westerse allochtone jongens sporten evenveel als andere jongens. Niet-westerse allochtone meisjes sporten wel veel minder dan autochtonen.

Er zijn wat herkomst en geslacht betreft geen belangrijke verschillen te bespeuren tussen 2004 en 2007. In grafiek 1 is een en ander samengevat.

Sportfrequentie

Volwassenen 18-70 jaar

Respondenten hebben aangegeven hoe vaak zij de afgelopen 12 maanden hebben gesport. Voor het bepalen van de sportfrequenties zijn de respondenten ingedeeld in de volgende categorieën: niet sporters (0 keer), incidentele sporters (1-11 keer), onregelmatige sporters (12-59 keer), regelmatige sporters (60-119 keer) en intensieve sporters (120 keer of meer).

In tabel 3 zien we dat de sportfrequenties van de 18-70 jarigen in Lelystad grotendeels overeenkomen met die van Nederland als geheel. In 2007 zijn er in Lelystad meer 'regelmatige' sporters en minder 'incidentele'

⁴ Omdat de categorie-indelingen landelijk iets afwijken hebben we de gegevens niet verwerkt in de tabel.

sporters. Lelystad volgt de landelijke trend wat betreft de lichte toename van het aandeel intensieve sporters (20% in 2007 tegenover 17% in 2004).

Tabel 3 Sportfrequenties in Nederland en Lelystad

	Lelystad		Nederland	
	2004	2007	2002	2005
niet sporters	27	24	26	24
incidentele sporters	7	8	12	11
onregelmatige sporters	30	29	32	29
regelmatige sporters	18	19	15	16
intensieve sporters	17	20	15	20

Zagen we in 2004 nog een belangrijk verschil tussen de sportfrequenties van mannen en vrouwen, in 2007 is er geen belangrijk verschil meer. Niet alleen zijn er meer vrouwen gaan sporten maar zijn zij ook vaker gaan sporten dan in 2004. Tabel 4 laat dit zien.

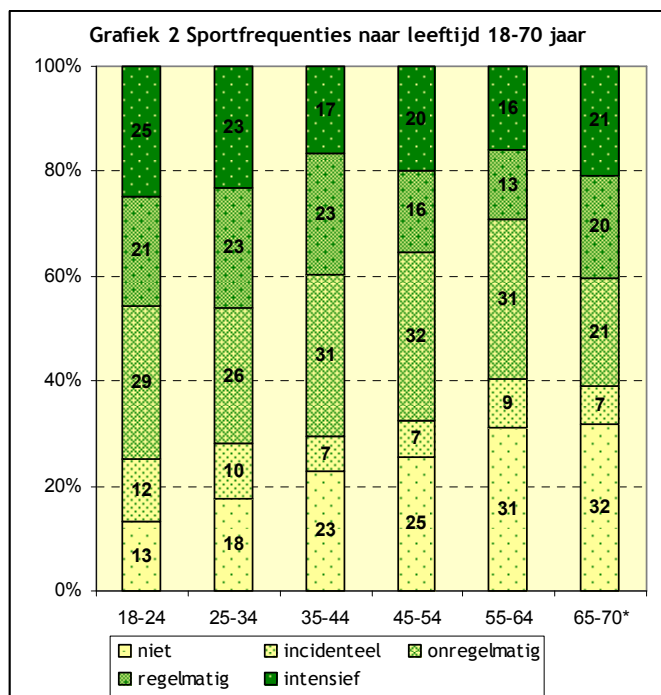
Tabel 4 Sportfrequenties (per jaar) naar geslacht

	Mannen		Vrouwen	
	2004	2007	2004	2007
0 keer	23	23	32	24
1-11 keer	8	8	7	9
12-59 keer	30	28	30	31
60-119 keer	18	20	17	18
120 keer of meer	21	21	14	18

Ook leeftijd is van invloed op de sportfrequenties van de Lelystedelingen. Uit grafiek 2 kan worden opgemaakt dat jonge mensen vaker (frequenter) sporten dan ouderen. Er zijn geen belangrijke verschillen geconstateerd tussen 2004 en 2007 wat betreft de sportfrequenties per leeftijdsgroep. Een uitzondering hierop is de groep 65-70 jarigen. Onder deze groep zijn niet alleen meer sporters, maar ook meer regelmatige en intensieve sporters dan in 2004.

Verder blijkt in Lelystad dat niet-westerse allochtonen minder frequent sporten dan autochtonen en westerse allochtonen. Met name de groep westerse allochtonen is vergeleken met 2004 frequenter gaan sporten.

Evenals bij sportparticipatie (wel of niet sporten) is er een verband tussen sportfrequentie en opleiding en inkomen. Lage inkomensgroepen en laagopgeleiden sporten onregelmatiger dan midden en hoge inkomens en midden en hoogopgeleiden. Landelijk zien we dit beeld ook. Er is tussen 2004 en 2007 geen verandering opgetreden.

Jongeren 12-23 jaar

Een fors deel van de sportende jongeren tussen de 12 en 23 jaar, sport intensief. Ruim een derde van alle jongens en een vijfde van alle meisjes in Lelystad sport minstens 120 keer per jaar (oftewel twee à drie keer per week). Lelystad wijkt hierin niet af van het landelijk patroon. Jongens sporten nog altijd intensiever dan meisjes. Wel is er een belangrijk verschil in de sportfrequenties van jongens te constateren: jongens sporten in 2007 minder intensief dan in 2004.

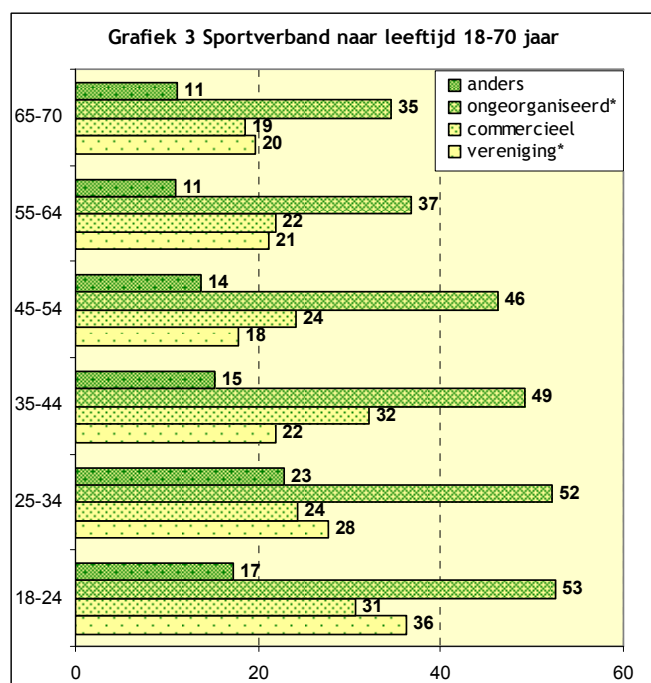
Ook is er een duidelijk verschil in leeftijd te bespeuren. Hoe jonger, hoe intensiever men sport. Van de 12-14 jarigen sport 58% 60 keer of meer per jaar; van de 21-23 jarigen is dit 40% in 2007. Opvallend is dat deze leeftijdsgroep vergeleken met 2004 (toen sportte nog 54% 60 keer of meer) minder vaak sport.

In tabel 5 zijn de sportfrequenties van de jongeren in 2007 verwerkt.

Tabel 5 Sportfrequenties per jaar van jongeren naar geslacht, leeftijd en herkomst in 2007

	0 keer	1-11 keer	12-59 keer	60- 119	≥120 keer
Geslacht*					
Jongens	11	8	26	20	36
Meisjes	14	11	34	19	20
Leeftijd*					
12-14 jaar	10	5	27	22	36
15-17 jaar	12	6	28	21	33
18-20 jaar	13	11	31	19	27
21-23 jaar	14	15	31	19	21
Herkomst					
autochtoon	11	8	29	20	31
wes. all.	11	6	33	22	28
niet-wes. all.	15	15	30	18	23
Totaal	12	10	30	20	29

Organisatorisch verband

Volwassenen 18-70 jaar

Er is gevraagd in welk verband de respondenten sporten. Uit tabel 6 kan worden opgemaakt dat het meest wordt gesport in ongeorganiseerd verband. Van de Lelystedelingen sport 46% 'ongebonden'. Landelijk is er een enorme toename tussen 2002 en 2005 te zien wat betreft het ongebonden sporten (alleen of in groepsverband). Sporten in commercieel verband gebeurt landelijk minder dan in verenigingsverband. In Lelystad is dit juist andersom. In 2007 sport 23% van de Lelystedelingen binnen een vereniging en 26% in commercieel verband. We kunnen niet spreken van belangrijke verschillen tussen 2004 en 2007 wat betreft het type verband waarin gesport wordt.

Meer mannen (29%) sporten in verenigingsverband dan vrouwen (17%). En meer vrouwen (29%) sporten in commercieel verband dan mannen (23%).

Tabel 6 Organisatorisch verband (18-70 jaar)

	Lelystad		Nederland	
	2004	2007	2002	2005
verenigingsverband	26	23	26	24
commercieel verband	25	26	15	17
ongebonden	46	46	52	67
anders	18	16	17	18

Verder constateren we verschillen naar leeftijd. De twee jongere leeftijdscategorieën sporten relatief veel in verenigingsverband en ongebonden. Grafiek 3 illustreert dit. Met een sterretje is aangegeven voor welk type verband er in 2007 belangrijke verschillen bestaan in leeftijd.

We zien dat de leeftijdsgroepen 18-24 jaar en 25-34 jaar meer in verenigingsverband en meer ongeorganiseerd sport dan de andere leeftijdsgroepen. Ten slotte constateren we dat in Lelystad meer autochtonen en westerse allochtonen in commercieel verband sporten dan niet-westerse allochtonen. Dit geldt niet voor het sporten in verenigingsverband.

Wat voor het sporten in verenigingsverband ook opgaat is dat meer midden en hoge inkomens sporten in verenigingsverband dan lage inkomens. Voor opleiding geldt eenzelfde relatie. Dit blijkt ook uit landelijk onderzoek.

Jongeren 12-23 jaar

Uit de sportparticipatie en frequentiecijfers is al afgeleid dat jongeren meer sporten dan volwassenen. Doordat zij meer sporten, zal ook het kengetal per type verband waarin zij sporten over het algemeen hoger liggen. Tabel 7 laat dit ook zien.

Tabel 7 Organisatorisch verband (12-23 jaar)

	2004	2007
verenigingsverband	45	45
commercieel verband	25	27
ongebonden	50	49
anders	27	21

Wat verder uit de analyse van 2007 naar het type verband waarin jongeren sporten kan worden opgemaakt is dat meer jongens sporten in verenigingsverband (47%), ongeorganiseerd (53%) of anders (24%) dan meisjes (respectievelijk 43%, 44% en 18%). Ook sporten meer autochtone jongeren in verenigingsverband (48%) dan westerse (42%) en niet-westerse (36%) allochtone jongeren.

Wat heel duidelijk naar voren komt uit grafiek 4 is dat meer jongeren in de leeftijdscategorie 12-14 jaar en 15-17 jaar in verenigingsverband sporten dan de 18-23 jarigen. Tevens zien we dat met het oplopen van de leeftijd het percentage wat in commercieel verband sport juist toeneemt. Met een sterretje is wederom aangegeven voor welk type verband er in 2007 belangrijke verschillen bestaan in leeftijd.

Trainingsverband/ competitiesport

Volwassenen 18-70 jaar

Ongeveer eenderde van de Lelystedelingen van 18 jaar en ouder neemt deel aan lessen, cursussen of trainingen in de sport.

Mannen en vrouwen verschillen in dit opzicht nauwelijks met elkaar. Naarmate de sporter ouder is, maakt hij of zij geleidelijk minder gebruik van de scholings-mogelijkheden in de sport. Verder nemen meer middelbaar en hogeropgeleiden deel hieraan dan laagopgeleiden. Ook is het inkomen van het huishouden van invloed: hoe hoger het inkomen hoe meer gebruik gemaakt wordt van scholingsmogelijkheden.

In tabel 8 is aangegeven welk deel (van alle respondenten) deelneemt aan lessen, cursussen of trainingen en welk deel deelneemt aan competitie, toernooien en sportevenementen.

Tabel 8 Trainingsverband/competitie (18-70 jaar)

	Lelystad		Nederland	
	2004	2007	2002	2005
lessen, cursussen, trainingen	29	33	35	
competitie	17	18	23	

Van de Lelystedelingen neemt 18% in 2007 deel aan competitie, toernooien of sportevenementen. Aanzienlijk meer mannen (25%) participeren in competities en toernooien dan vrouwen (11%). Naarmate de sporter ouder is, neemt hij of zij hier minder deel aan. Verder geldt ook hier: hoe hoger het netto huishoudinkomen en hoe hoger het opleidings-niveau, hoe eerder men deelneemt aan competities, toernooien en evenementen.

Jongeren 12-23 jaar

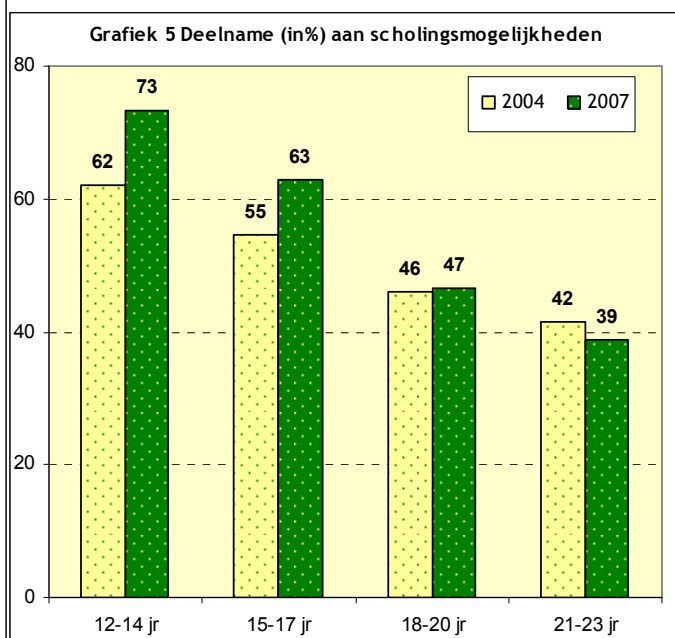
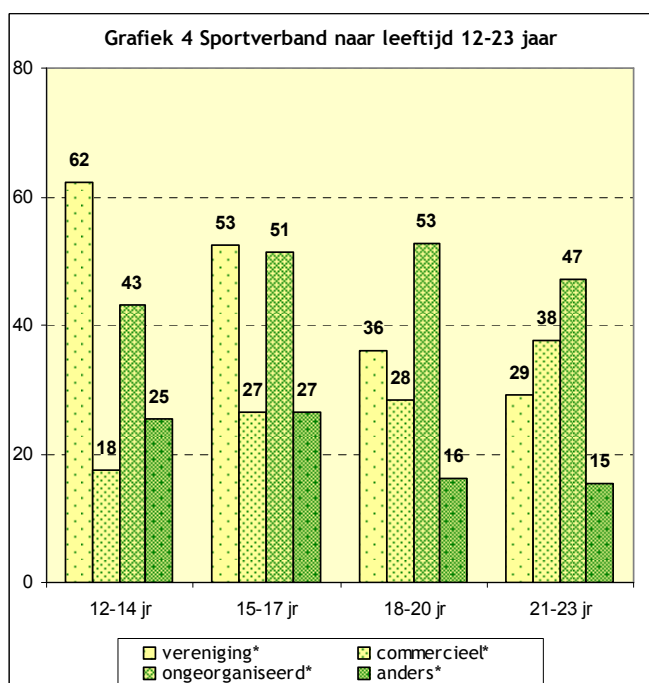
Van de Lelystadse jongeren neemt 56% deel aan lessen, cursussen of trainingen en 37% aan competitie, toernooien en sportevenementen. Beide percentages zijn in belangrijke mate gestegen ten opzichte van 2004.

Jongens nemen nog altijd meer deel aan competities, toernooien en evenementen dan meisjes. Meisjes maken inmiddels wel meer dan in 2004 gebruik van scholingsmogelijkheden en doen vaker mee aan competities, toernooien en sportevenementen. In tabel 9 is het een en ander met cijfers geïllustreerd.

Tabel 9 Sporten in trainings- en competitieverband van jongeren naar geslacht

	lessen, cursussen, trainingen		competitie	
	2004	2007	2004	2007
Totaal	51	56	34	37
Jongens	53	56	45	46
Meisjes	50	56	23	28

Verder is gebleken dat de groep 12 - 17 jarigen eerder deel aan dergelijke activiteiten dan de groep 18 - 23 jarigen. In 2007 is vergeleken met drie jaar terug zelfs een belangrijke toename te constateren wat betreft de deelname aan lessen, cursussen en trainingen van de twee jongere leeftijdsgroepen. Grafiek 5 laat zien dat in 2007 73% van de 12-14 jarigen en 63% van de 15-17 jarigen deelneemt aan een vorm van scholing.

Locatie van sportbeoefening

Volwassenen 18-70 jaar

Van de respondenten geeft 58% aan in ieder geval een van de drie meest beoefende sporten uit te oefenen in een officiële binnensport-accommodatie, zoals een sporthal, gymnastiek-lokaal, fitnesscentrum, ijsshal (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal enzovoort. Nog eens 21% geeft aan hiervoor gebruik te maken van een officiële buitensportaccommodatie, zoals een voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), ijsbaan (buiten), manege enzovoort. Verder maakt 7% van de volwassenen gebruik van een sportvoorziening in de openbare ruimte (bv. half-pipe, basket-balpleintje, trapveldje) en wel 43% maakt gebruik van een andersoortige voorziening zoals bijvoorbeeld park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café.

In tabel 10 is een overzicht van de cijfers verwerkt met een uitsplitsing naar jaar en geslacht (m=man, v=vrouw en de t = totaal).

Tabel 10 Locatie van sportbeoefening volwassenen naar geslacht in 2004 en 2007

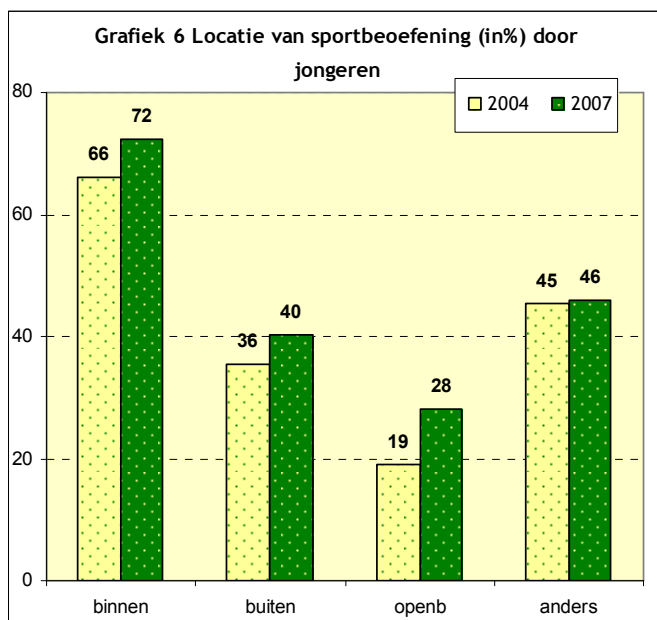
	2004			2007		
	m	v	t	m	v	t
Binnen	53	52	53	58	57	58
Buiten	24	12	18	27	15	21
Openbaar	7	3	4	10	4	7
Anders	46	35	40	44	41	43

In het algemeen kunnen we constateren dat er in 2007 meer gebruik wordt gemaakt van binnensportaccommodaties (58%) en de openbare ruimte (7%) voor de sportbeoefening dan in 2004 (respectievelijk 53% en 4%). Met name mannen zijn meer gebruik gaan maken van de openbare ruimte om te sporten. Uit tabel 11 kan ook worden opgemaakt dat mannen meer gebruik maken van buitensportaccommodaties en de openbare ruimte dan vrouwen. Daarnaast is nog gekeken naar leeftijd en de locatie van sportbeoefening. Uit deze analyse blijkt dat hoe jonger hoe meer gebruik wordt gemaakt van zowel binnen- buitensportlocaties en de openbare ruimte.

Jongeren 12-23 jaar

Jongeren sporten beduidend meer dan volwassenen in Lelystad. Zodoende maken zij ook meer gebruik van alle typen sportlocaties.

Hoewel jongeren van 12-23 jaar evenveel aan sport doen dan in 2004, maken zij in 2007 meer gebruik van de sportlocaties. Dit is goed op te maken uit grafiek 6. Van alle respondenten, geeft 72% nu aan (ook) te sporten in een officiële binnensport-accommodatie. Nog eens 40% geeft aan (ook) gebruik te maken van een officiële buitensportaccommodatie, 28% van de jongeren maakt gebruik van een sportvoorziening in de openbare ruimte en 46% maakt gebruik van een andersoortige voorziening.

Uit tabel 11 kan tevens worden opgemaakt dat meisjes vooral minder gebruik maken van buitensportaccommodaties en minder sporten in de openbare ruimte dan jongens. Dit geldt ook voor de twee oudere leeftijdsgroepen vergeleken met de twee jongere leeftijdsgroepen.

Tabel 11 Locatie van sportbeoefening van jongeren 12-23 jaar in 2007

	binnen	buiten	openbaar	anders
Geslacht		*	*	
Jongens	72	44	35	48
Meisjes	73	37	21	45
Leeftijd		*	*	
12-14	73	55	36	44
15-17	72	47	33	53
18-20	72	32	24	45
21-23	74	25	17	42
Totaal	72	40	28	46

Aantal en populaire sporten

Volwassenen 18-70 jaar

Gemiddeld beoefenen de Lelystadse volwassenen in 2007 3,1 sporten. Dit is minder dan in 2004 (3,4). De landelijke sportpeiling laat juist een stijging zien van 2,7 (2002) naar 3,1 sporten (2005).

Mannen beoefenen gemiddeld meer (3,7) verschillende sporten dan vrouwen (2,5). Het aantal beoefende sporten neemt met het oplopen van de leeftijd af. Lelystad wijkt niet substantieel af van het landelijke patroon.

Uit de analyse naar de meest populaire sporten onder de Lelystadse volwassenen, blijkt dat (1) fitnessconditietraining (2) fitnesskrachtraining en (3) zwemsport het meest worden genoemd. Landelijk zijn dat in 2005 (1) zwemsport, (2) wandelsport en (3) fitnessconditietraining. Kijken we, zoals tabel 12 weergeeft, naar de top 10 populaire sporten, dan zien we dat de top 10 van Lelystad (2007) veel dezelfde sporten bevat als de landelijke top 10 twee jaar geleden.

Tabel 12 Top 10 populaire sporten

	Lelystad (2007)	Nederland (2005)
1	fitnessconditie	zwemsport
2	fitnesskracht	wandelsport
3	zwemsport	fitness-conditie
4	hardlopen	fietsen
5	bowling	hardlopen/joggen
6	wandelsport	fitnesskracht
7	wielrennen	tennis
8	andere sport	andere sport
9	veldvoetbal	veldvoetbal
10	danssport	gymnastiek/turnen

Jongeren 12-23 jaar

Jongeren van 12 tot en met 23 jaar beoefenen gemiddeld 4,5 sporten (4,9 in 2004). Jongens beoefenen gemiddeld genomen meer sporten (5,1) dan meisjes (3,9). Jongeren van 12 tot en met 17 jaar beoefenen gemiddeld meer sporten dan jongeren van 18 tot en met 23 jaar.

De top 3 populaire sporten onder de jongeren is (1) Fitness (conditie), (2) Fitness (kracht), (3) Veldvoetbal.

Zelfbeeld als sporter

Volwassenen 18-70 jaar

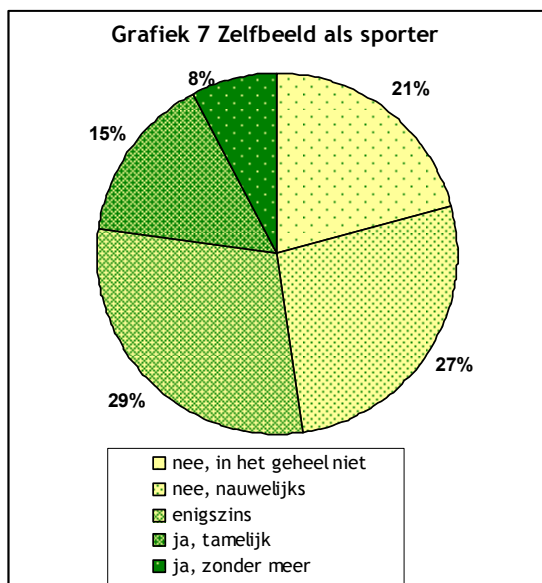
Naast de vragen over sportparticipatie, is ook de mening van inwoners over sport gevraagd. Allereerst is gepeild in welke mate respondenten zichzelf zien als 'sporter'. In grafiek 7 is de frequentieverdeling van de antwoorden van volwassenen van 18 jaar en ouder op deze vraag weergegeven.

Van de groep volwassenen ziet in 2007 23% zichzelf als 'sporter' (19% in 2004), terwijl volgens de gekozen definitie van 'sport' 68% 'aan sport doet'. Deze verschillen zien we ook elders. Onder de gehele Nederlandse bevolking ziet 15% in 2002 zichzelf als sporter. In de gemeenten waar hetzelfde onderzoek is toegepast ligt dit vanaf 2002 iets hoger: tussen de 20 en 30%.

Meer Lelystadse mannen (28%) zien zichzelf als sporter dan Lelystadse vrouwen (18%) en jongere leeftijdscategorieën zien zichzelf eerder als sporter dan oudere leeftijdscategorieën. Naarmate de sportparticipatie hoger ligt, is ook het zelfbeeld als sporter sterker. Bij vrouwen is deze samenhang groter dan bij mannen. Mannen zijn dus eerder geneigd zichzelf als sporter te beschouwen, los van de intensiteit van hun sportbeoefening.

Het percentage respondenten dat meer dan 11 keer per jaar sport beoefent, ligt veel hoger dan het percentage dat zichzelf als een sporter beschouwt. Het percentage dat zichzelf als sporter ziet, ligt tussen het percentage respondenten dat meer dan 60 keer per jaar aan sport doet en het percentage respondenten dat meer dan 120 keer per jaar aan sport doet.

Deze resultaten, evenals de resultaten in andere gemeenten en landelijke cijfers, suggereren dat de in het sportonderzoek gangbare (en in de RSO overgenomen) definitie van de sporter (namelijk iemand die meer dan 11 keer per jaar aan sport doet) veel ruimer is dan het beeld dat de bevolking hiervan heeft. Waar in het sportonderzoek een frequentie van één keer per maand voldoende is om als sporter te worden gedefinieerd, legt de gemiddelde Lelystedeling deze grens hoger (vermoedelijk bij twee keer per week). Dit zelfbeeld hangt zeer waarschijnlijk niet alleen van de frequentie af, maar ook van de aard en vorm van de activiteit.

Sportbehoefte

Volwassenen 18-70 jaar

Aan de volwassenen is dit jaar voor het eerst gevraagd of men meer zou willen sporten dan men nu doet. Wel 63% van de 18-70 jarigen heeft deze vraag positief beantwoord. Ook is gevraagd naar de reden(en) waarom men momenteel niet zoveel sport als men zou willen. De hoofdrede is gebrek aan tijd (58%). In tabel 13 zijn de redenen opgesomd. De antwoorden tellen op tot meer dan 100% omdat het mogelijk was meerdere antwoorden/ redenen op te geven.

Tabel 13 Behoefte om meer te sporten	
Nee	37%
Ja, maar..	63%
Totaal	100%
(waarvan)	
er zijn onvoldoende voorzieningen in de buurt	6%
ik heb geen tijd	58%
ik kan het niet betalen	14%
mijn gezondheid laat het niet toe	15%
anders	18%

Aanbod van sportvoorzieningen in Lelystad

Volwassenen 18-70 jaar

Er is ook gevraagd aan te geven in welke mate de Lelystedelingen tevreden zijn met het aanbod van de sportvoorzieningen in Lelystad. In grafiek 8 is de verdeling van de antwoorden weergegeven. Van de volwassenen is 7% (zeer) ontevreden, 70% is (zeer) tevreden en 23% zegt noch tevreden noch ontevreden met het aanbod van de sportvoorzieningen in Lelystad te zijn. Deze percentages wijken nauwelijks af van die in 2004. Niet alle groepen zijn even tevreden met het aanbod van de sportvoorzieningen. Mannen (67%) zijn minder tevreden dan vrouwen (74%) en tevens geldt hoe jonger hoe meer ontevreden men is met de voorzieningen.

Daarnaast is gekeken of de mate van tevredenheid samenhangt met de sportdeelname zoals in 2004 het geval was. Toen constateerden we belangrijke verschillen tussen sporters en niet-sporters. Respondenten die niet of weinig sportten, nauwelijks gebruik maakten van sportvoorzieningen en niet lid waren van een sportvereniging waren ontevredener over de voorzieningen in Lelystad dan de respondenten die juist wel actief waren op sportgebied.

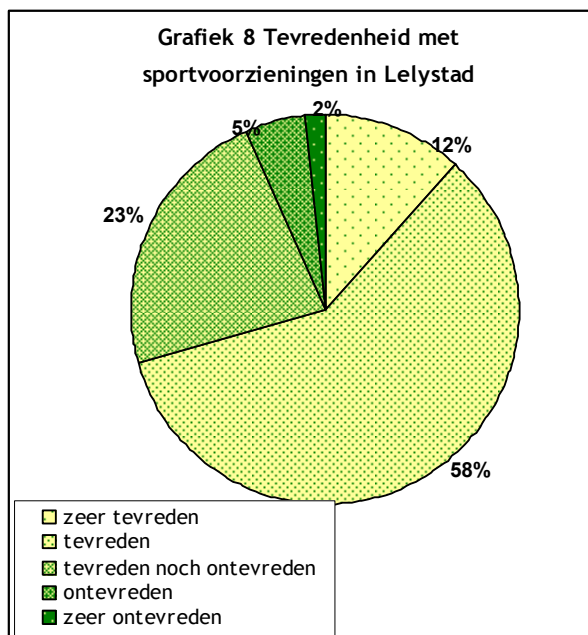
Uit de analyse van 2007 vinden we slechts indicatieve verschillen. De samenhang tussen sportdeelname (participatie, frequentie, organisatorisch verband, gebruik van sportlocaties) en mening over de sportvoorzieningen in Lelystad lijkt minder geworden. Van de sporters is 72% tevreden met de voorzieningen in Lelystad en van de niet sporters is dat 66%.

Er is tevens gevraagd of respondenten bepaalde sportvoorzieningen missen in Lelystad. Van alle volwassenen zegt 25% een voorziening te missen. In 2004 was dit nog 21%. Men kon vervolgens aan geven welke sportvoorzieningen zij missen. Het vaakst worden genoemd: (openlucht) zwembad, wintersportaccommodatie (ijsbaan, skihal), variëteit in sportverenigingen.

Jongeren 12-23 jaar

Jongeren zijn iets kritischer over het aanbod van sportvoorzieningen dan volwassenen. Van de jongeren is 10% (zeer) ontevreden, 63% (zeer) tevreden en 27% noch tevreden noch ontevreden met het aanbod van sportvoorzieningen in Lelystad. Wel is de groep 12 tot en met 14 jaar meer ontevreden over de sportvoorzieningen in Lelystad dan de groep 15 tot en met 23 jaar.

Van alle respondenten tussen de 12 tot en met 23 jaar zegt 29% een sportvoorziening te missen. In 2004 was dit nog 26%. Regelmatig worden genoemd: trapveldjes (voornamelijk voetbal-gelegenheid), sporthal en (betaalbare) sport-scholen, ijsbaan, diversiteit in sportverenigingen.

Slotreactie over sport in Lelystad

Alle deelnemers konden aan het einde van het onderzoek een slotreactie achterlaten. Veel respondenten (ongeveer 700 reacties over sport) hebben deze mogelijkheid aangegrepen. In onderstaand schema is een overzicht gegeven van de meest genoemde onderwerpen.

Onderwerp	Aantal keer genoemd	Toelichting
1. Meer/ betere sport-/ speel-/ hangplekken	193x	Jongeren maken geen duidelijk onderscheid tussen sport-, speel- en/of hangplekken. Het liefst zijn de plekken zo ingericht dat er èn gesport èn gespeeld èn gehangen kan en mag worden.
2. Evenementen en activiteiten	137x	Men wil "meer te doen" hebben. Evenementen en/of activiteiten waar naar toe gegaan kan worden of gedaan kunnen worden.
3. Onderhoud	80x	De bestaande faciliteiten worden onvoldoende onderhouden. Verloedering en gevaarlijke situaties ontstaan (hondenpoep op speelveldjes, prikkelsbosjes).
4. Bekendheid	29x	Onvoldoende bekendheid over de evenementen en activiteiten die georganiseerd worden.
5. Veiligheid	30x	Speelveldjes worden vaak beheerst door een kleine groep (intolerante) jongeren. Onderweg van en naar locaties speelt (on)veiligheid soms ook een rol.
6. Kosten	20x	De contributie/lidmaatschap van diverse clubs wordt als hoog ervaren.

Enkele citaten van bewoners:

"Ik vind dat jullie eerst iets moeten afmaken voor dat jullie weer wat nieuws maken, want anders wordt het een troep ! (...)" [Man, 12-14 jaar]

"Ja, ik wou effe zeggen dat er meer veldjes moet komen en niet van die blubber veldjes maar verder is het hier heel cool." [Man, 12-14 jaar]

“nou eigenlijk een vraag: kunnen de verouderde speeltuinen/schoolpleinen misschien vernieuwd worden?” [Man, 12-14 jaar]

“Ik vind dat de activiteiten die er zijn voor jongeren beter moeten worden gepromoot. Nieuwe sportvoorzieningen moeten niet alleen in 'zwarte wijken' geplaatst worden.” [Man, 18-20 jaar]

“Meer sportvelden in de wijken. Bewoners geregeld (via post + email) op de hoogte houden van activiteiten in de wijk (al zijn die iedere keer hetzelfde).” [Vrouw 30-39 jaar]

“Mijn zoon zit op voetbal bij SVL. Deze accommodatie is enorm vervallen. Wij schamen ons als teams van buiten komen en douchen thuis. De kleedkamers zijn barakken en zijn enorm vies!” [Vrouw 40-54 jaar]

“Ik vind dat de sport stimuleren te vrijblijvend is. Er zit geen opbouw in. Het geld wordt uitgegeven aan een te kleine doelgroep.” [Vrouw 40-54 jaar]

Onderzoeksverantwoording

In oktober 2007 heeft de sportpeiling onder de Lelystadse bevolking plaatsgevonden. Hiervoor is het LelyStadsPanel benaderd met een vragenblok over sport. Tevens zijn alle jongeren van 12 t/m 23 jaar in oktober gevraagd mee te werken aan een jongerenonderzoek, waarin een zelfde vragenblok over sport is voorgelegd. Dit vragenblok voldoet aan de landelijke richtlijnen voor sportdeelname-onderzoek (RSO).

Het laatst gehouden sportonderzoek onder de Nederlandse bevolking dateert van eind 2005. Waar mogelijk wordt in deze rapportage Lelystad en Nederland met elkaar vergeleken. Van het panel repondeerde 80% en van de jongeren 29%. In totaal hebben 4.246 respondenten meegewerkt aan het onderzoek.

Om de onderzoeksresultaten representatief te maken voor de inwoners van de gehele stad is gewogen op de kenmerken geslacht, leeftijd en opleiding.

Bijlage Startbijeenkomst sport.

Hieronder volgen de samenvattingen van de verschillende discussiegroepen waarbij meer dan 100 personen uit het veld of betrokkenen met de sport in Lelystad aanwezig waren. Deze startbijeenkomst heeft plaatsgevonden in het Conferentiecentrum De Pijler op 31 maart 2008.

Discussiegroep: Sportstimulering.

1. *Deelnemen aan sport(activiteiten) is een eigen keuze van de inwoners van Lelystad. Kosten die hierbij gemaakt worden moeten worden doorerekend aan de gebruiker.*
 - Sporten kost geld! De gemeente speelt een belangrijke rol bij het faciliteren van sport. De kwaliteit van de voorzieningen en “docenten” is van groot belang. Dit kan niet worden overgelaten aan de individu/sportvereniging.
 - De gemeente zal moeten streven naar een hoog basisniveau van sportfaciliteiten (materialen/accommodaties/trainer etc.), subsidie is hierbij nodig. Als dit basisniveau is bereikt kan er worden gekeken naar de knelpunten die over blijven. Sport is een visitekaartje voor de gemeente!
 - Gemeentelijk subsidie moeten afhankelijk zijn van de vraag. Niet alleen sportverenigingen maar bijvoorbeeld ook sporten in de openbare ruimte hebben behoefte aan (financiële) ondersteuning.
 - Er moet worden gekeken naar alternatieve subsidiemogelijkheden. Hierbij kan je denken aan ziektekostenverzekeraars die een bijdrage leveren aan sportende mensen (lagere ziektekosten door sporten) en aan verbanden met het bedrijfsleven.
 - Er moet meer aandacht komen voor het gehele voorzieningen niveau. De overheid moet hierin voorwaarden scheppend aanwezig zijn.
 - Niet alleen insteken via de sport maar via andere beleidsterreinen; sport is een middel en een doel!
 - Sport moet plaatsvinden in de stad, midden in de wijken!
2. *De gemeente moet de beschikbare middelen inzetten om inactieve doelgroepen aan het sporten te krijgen.*
 - Wat is een inactieve sporter? Iemand die niet kan of iemand die niet wil sporten?
 - Verenigingen moeten een breder aanbod bieden. Het moet een plek zijn waar kinderen en andere groepen bezig kunnen zijn met bewegen i.p.v. het focussen op 1 sport.
 - Schoolsport biedt een gevarieerd aanbod (gymlessen en scholierensport). Ook kinderen die niet zo goed kunnen bewegen moeten een plek bij een vereniging kunnen vinden.
 - Hoe krijg je kinderen die alleen deelnemen aan schoolsporten ook actief aan het sporten/bewegen in een sportvereniging? Wat gebeurt er na de basisschool?
 - ‘Studentensport’ waar je met een pasje kunt deelnemen aan verschillende sporten is een goed idee (zie voorbeeld Amsterdam).

- Er zal in beeld moeten worden gebracht wat de drempels zijn voor de mensen die niet sporten.
 - Sportactiviteiten zouden gekoppeld kunnen worden aan andere activiteiten. Het gaat niet alleen om het sporten maar ook om de sociale contacten.
 - Vraag en aanbod sluiten nu niet op elkaar aan. Mensen willen graag wat doen maar hebben meer variatie en vrijheid nodig.
 - Er zal eerst in beeld moeten worden gebracht wat de vraag is van de inactieve sporter. Dit kan met behulp van de wijkposten, ideeën uit de wijken verzamelen. Daarnaast moet er worden geaccepteerd dat er een aantal mensen zijn die gewoonweg niet willen sporten.
 - Lelystad hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Ga op zoek naar goede voorbeelden zoals bijvoorbeeld een 10-ritten kaart.
 - Niet alleen de gemeente is verantwoordelijk ook de sporter en verenigingen zullen moeten meewerken aan het matchen van de vraag en het aanbod.
 - Maatschappelijk ondernemen en stages kunnen wellicht interessant zijn voor sportverenigingen. Om de steeds kleiner wordende groep vrijwilligers te ondersteunen.
3. *De leeftijdscategorie van 6 tot 18 jaar moet gratis kunnen sporten, ook als dit betekent dat volwassenen duurder uit zullen zijn.*
- Kinderen worden niet weerhouden te gaan sporten door de financiële bijdrage. Het gratis maken van sporten zorgt ervoor dat het te vrijblijvend wordt. Veel belangrijker is het om het sportaanbod te laten aansluiten bij de vraag van de jeugd.
 - Verenigingen hebben te weinig kader terwijl een enthousiast kader van groot belang is voor het behouden van (jeugd)leden. Vooral goede begeleiding voor de jeugdteams is van groot belang.
 - Ook hier is het van belang te weten wat de reden is dat jongeren niet sporten. Wat is de vraag?
 - Jongeren en ouderen die niet mee kunnen komen vallen vaak buiten de boot. Ook voor deze groep moet er een aanbod komen.
 - Het professionaliseren van de sportverenigingen wordt als positief gezien. Hierbij kunnen combinatiefuncties een belangrijke rol spelen. De 'lol' van de sport kan prima worden overgebracht door vrijwilligers daarnaast is er behoefte aan een professional die pedagogische kwaliteiten heeft.
 - Er zijn meer mensen nodig die ziel/hart hebben voor de sport.
 - Professionele sporters zouden vaker een clinic moeten geven aan leden/trainers van sportverenigingen.
 - Sporten niet gratis maken maar zorgen voor goede voorzieningen en begeleiding! Vraag en aanbod op elkaar afstemmen!
4. *Alleen partners die (kunnen/willen) bijdragen aan de gemeentelijke doelen komen in aanmerking voor gemeentelijke ondersteuning.*
- Dragen niet alle verenigingen al bij aan deze doelen?
 - Waarom zijn er maar 4 sportverenigingen die meedoen aan de BOS-impuls?

- Vrijwilligers hebben het al (te) zwaar dus willen niet nog extra belast worden. De tijden van het BOS project zijn voor verenigingen niet altijd haalbaar.
- Onderzoek eerst wat verenigingen wel kunnen/willen doen.
- Belonen is goed maar straffen niet!
- De bijeenkomst wordt gewaardeerd! Misschien is het een idee om een "sportnetwerk" op te richten zodat er regelmatig gebrainstormd kan worden door betrokkenen in de Lelystadse sport.

Discussiegroep: Vitaliseren van verenigingen

1. *Aan welke kwaliteitseisen moet een sportvereniging voldoen om vitaal te zijn?* Om te beginnen moet een vereniging kunnen overleven. Vervolgens kwam er veel meer in beeld waar een vitale vereniging aan moet voldoen:
 - Goed bestuur en stevige vrijwilligerskern (voldoende in aantal en kwaliteit)
 - Voldoende leden
 - Het op orde hebben van het “bedrijf”: organisatie(structuur), geld, trainers, voldoende kader
 - Instroom jeugd
 - Draagvlak bij de leden
 - Uitgewerkt beleidsplan en bedrijfsplan met een heldere missie en doelstellingen (waar wil je als vereniging naar toe?). De kerndoelstelling van elke vereniging is: mensen plezier laten beleven aan het verbeteren van hun lichamelijke en geestelijke gezondheid.
 - Creatief en innovatief
 - Een vitale vereniging richt zich ook op (nog) niet leden
2. *Wat doet uw vereniging om een kwaliteitsslag te maken?*
 - Je komt vaak niet toe aan het maken van een beleids- en bedrijfsplan. Het draaiende houden van de vereniging kost alle energie en aandacht.
 - Een van de verenigingen beschouwen zichzelf meer als een managementteam dan als een bestuur.
 - Een van de aanwezige verenigingen (Atletiek) zijn doende om er een projectorganisatie van te maken. Hiermee wil men voorkomen dat er teveel last op een te beperkt aantal schouders komt te rusten. Doel van deze aanpak is om mensen tijdelijk vrijwilligerswerk te bieden. De deze tijdelijkheid is vooraf duidelijk wat er gedaan moet worden, hoeveel tijd het kost en hoe lang het duurt.
 - Een van de verenigingen richt zich alleen op de groep mensen, die gevoelig is voor competitie.
 - Deelnemen aan het project BOS waarbij wel de behoefte uitgesproken werd dat het ook na drie jaar een structureel vervolg krijgt. Anders is de investering voor niets geweest.
3. *Op welke onderdelen van de kwaliteitsslag heeft uw vereniging ondersteuning van Sportbedrijf of gemeente nodig?*
 - Daar waar nodig een professionele invulling van onderdelen. Daarbij worden zaken genoemd, die nodig zijn om de organisatie te laten draaien e trainers. Tav de organisaties gaat met name de “rompslomp”: datgene wat je als bestuur afhoudt van het kerndoel van de vereniging. Als voorbeelden zijn genoemd: administratie (leden en financiën) en de gevolgen van wet- en regelgeving (vergunningen, verzekeringen).
 - Sportbedrijf zou goed stagiaires kunnen begeleiden
 - Sportbedrijf kan voor goede accommodaties zorgen. Deze moeten op orde zijn als basis voor elke vereniging.
 - Bij deze vraag kwamen de combinatiefuncties in beeld als mogelijke oplossingsrichting.
4. *Is de sportvereniging wel geschikt om mensen die te weinig bewegen aan het bewegen te krijgen?*
 - Verenigingen kunnen nieuwe vormen van sportbeoefening voor nieuwe doelgroepen bedenken/ontwikkelen
 - Er gebeurt al veel: scholierensport, familie toernooien, inloop(mid)dagen, schooltoernooien
 - Onder schooltijd de sport uitvoeren (bridgevereniging doet dit)
 - Belangrijk kenmerk van een vereniging is de betrokkenheid en meelevendheid met anderen. Dit is een kwaliteit en kracht, die bij uitstek bij de verenigingen zit.
 - Een aantal verenigingen hebben ook een aanbod voor specifieke doelgroepen. Dit is niet het gevolg van een specifieke aanpak, maar veelal spontaan ontstaan.
 - Er wordt gesteld dat het goed zou zijn als er beleid gemaakt zou worden voor specifieke doelgroepen (senioren, recreanten)
 - De contributie voor niet wedstrijdsporters kan lager zijn en daardoor wordt er wellicht een (financiële) drempel weggehaald

5. Wat doet uw vereniging nu aan recreatieve activiteiten en evenementen?

Deze vraag wordt niet beantwoord

6. Op welke doelgroepen richten de recreatieve activiteiten zich en werkt u samen met anderen?

- Een van de vereniging heeft in samenwerking met triAde een aanbod voor gehandicapten ontwikkeld. Uiteindelijk bleef er niets van over.
- Er is door en één van de verenigingen wel extra aandacht besteedt aan de doelgroep allochtonen
- Een combinatie van cultuur- en sport kan wellicht een extra doelgroep aanspreken.
- Sporten samenbrengen zou een oplossing kunnen zijn voor de sporters met een “zapgedrag”
- Samenwerking is goed als de eigen identiteit maat behouden blijft.

7. Moet maatschappelijke betrokkenheid een extra criterium worden bij het aanvragen van sportsubsidie?

- Een deel van de verenigingen zou wel willen een ander deel niet
- Er is dan wel extra ondersteuning nodig want “je vraagt wel veel”

Discussiegroep: Accommodaties:

Stelling:

Toekomstgericht = multifunctioneel bouwen én inzetten.

Discussiepunten:

- *Is uw vereniging bereid tot medegebruik en onder welke voorwaarden?*
- *Welke (on)mogelijkheden en kansen ziet u hierin voor uw vereniging*

Reacties:

- Unicum: doet al heel veel als het gaat om medegebruik van kantine en terreinen (o.a. Arcus). Gaat perfect en is ook financieel heel aantrekkelijk. Soms wat problemen met schoonmaken. Regeling treffen voor wat betreft de cantineopbrengsten
- Parachutevereniging: gaat niet alleen om gebouwen, maar ook om terreinen. Geen problemen met medegebruik.
- Tennisvereniging Poseidon: geen problemen met medegebruik, ook niet als het gaat om personen/groepen die – bijv. in de ochtenduren – willen tennissen. Dus: verenigingsgebruik → individueel gebruik (zonder lidmaatschapsverplichting): prima.
- Aandacht voor: behoud eigen identiteit van de vereniging. Maar tendens is duidelijk: multifunctioneel gebruik van accommodaties is de toekomst.
- Para Mira – softbalvereniging: hier ligt duidelijk een probleem met de Falcons. Voorwaarden medegebruik zijn voor de Para Mira onaanvaardbaar en dus komt het er niet van en kan Para Mira nergens terecht. Als het Sportbedrijf geen eigenaar is van de accommodatie is medegebruik niet van bovenaf op te leggen.
- Sommige (kleine) verenigingen willen wel, maar geconstateerd wordt dat er niet altijd voldoende bekend is over de mogelijkheden bij anderen. Een “pool” waardoor vraag en aanbod van accommodaties op elkaar kunnen worden afgestemd ontbreekt. Taak voor gemeente of Sportbedrijf?
- GVL: (is medegebruiker van een aantal gymzalen): voor regionale wedstrijden e.d. is men aangewezen op de Koploper. Het kost heel veel tijd en energie om dit steeds maar weer te organiseren. Knelpunten: a) er zijn te weinig voorzieningen in de gymzalen; b) de sporthal bij de Rietlanden is niet multi-functioneel. In feite zoekt de GVL al jaren naar een eigen accommodatie...
- Roei vereniging Pontos: deelt haar accommodatie (water) met de sportvissers. Ook de cantine is beschikbaar voor medegebruik.
- Exakwa: niet alleen kijken naar medegebruik door andere sporters, ook kijken richting onderwijs (Brede scholen, BSO-faciliteiten). De vereniging vindt dit een prima ontwikkeling. Wel goed kijken naar het kostenaspect. De sport herkenbaar maken – identiteitsaspect! Als het de eigen sportbeleving in verenigingsverband maar niet in de weg staat.
- Vakgroep bewegingsonderwijs: verenigingen moeten, o.a. in het kader van het BOS-project, ook bereid zijn de eigen accommodatie te verlaten en de wijk in te gaan (dwz richting gymzalen/scholen). Ontwikkeling reeds in gang gezet via BSO/BOS-project.

Stelling 2: BEHEER, EEN VAK APART

Reserveren voor en het uitvoeren van groot onderhoud is voorwaarde om voor gemeentelijke subsidie in aanmerking te komen

Reacties:

- algemeen: verreweg de meeste aanwezigen zijn het eens met deze stelling. Probleem is wel hoeveel er gereserveerd dient te worden.
- in de meeste gevallen huren sportverenigingen de buitenterreinen van het Sportbedrijf en zijn ze eigenaar van de opstallen. Men is blij met de investeringssubsidie van de gemeente, die overigens niet alleen bestemd is voor onderhoud, maar ook voor uitbreiding e.d. Ook dit maakt het lastig om de vraag te beantwoorden hoeveel er voor onderhoud moet worden gereserveerd.

- Unicum: geheel eens met de stelling. Natuurlijk zijn verenigingen zelf verantwoordelijk voor het in goede staat houden van de accommodatie.
- Nog een algemene opmerking: onderhoudsplannen hebben nog wel eens in zich, dat het “verwordt” tot een louter administratief, bureaucratisch instrument. Daaraan heeft men géén behoefte, c.q. daar kan men niets mee. (ondersteuning?)
- En verder begon men weer over enkele specifieke accommodatieproblemen, die er nu zijn, zoals:
 - a. Para Mira / softbal (zie bij stelling 1)
 - b. Wielersportvereniging: heeft geen vaste plek en wil graag aansluiten bij een andere vereniging. Nu geen mogelijkheid om (jonge) leden tegemoet te komen. De IJclub geeft aan, dat de Wielervereniging van harte welkom is, maar het moet wel kostendekkend zijn....
 - c. de Basketbalvereniging heeft problemen met de huidige accommodatie (Rietlanden?); er is vooralsnog geen mogelijkheid om elders wedstrijden te spelen.

Stelling3: Buitensport vs. Binnensport

Verenigingen die binnen sporten hebben recht op meer subsidie, de kosten zijn immers ook hoger.

Reacties:

- Tafeltennisvereniging: (eerste reactie): eens met de stelling, vooral gelet op noodzaak te reserveren voor onderhoud accommodatie
- Tennisvereniging Poseidon: betwijfelt of binnensport altijd duurder is. Huur van de velden van het Sportbedrijf is financieel geen sinecure. Wel is het zo dat binnensportverenigingen vaak geen eigen kantine (incl. opbrengsten) hebben. Ook de IJclub geeft aan dat binnensport niet altijd duurder is.
- Basketbalvereniging: 2/3 van de begroting gaat op aan zaalhuur. Dus: eens met de stelling.
- Andere insteek: sport moet betaalbaar blijven!
- Roeivereniging Pontos: willen we naar volledige nivellering? Alle contributies even hoog? Wat is een “rechtvaardige” contributie?
- Parachutevereniging: de stelling is onjuist, want lang niet altijd waar. Je moet ook kijken naar het kostenaspect. De ene sport is nu eenmaal – qua materialen, outfit, e.d. – veel duurder dan de andere. Daarnaast moet je kijken naar hoeveel mensen (gelijktijdig) van de accommodatie gebruik (kunnen) maken: de intensiteit. Zou de stelling liever als volgt willen formuleren: “sportverenigingen met hogere kosten zouden recht kunnen hebben op meer subsidie”.
- Algemeen: men is er tegen alle sporten qua contributie gelijk te stellen. (Golfclub – gymnastiekvereniging....). De sporten zijn daarvoor onderling veel te onvergelijkbaar.
- Overigens: in geval van een multi-functionele accommodatie speelt deze problematiek niet of veel minder. Ook om die reden zijn MFA's bij nieuwbouw aan te bevelen.

EINDOPMERKING : vrijwel alle deelnemers aan de Workshop Accommodaties pleiten ervoor, dat in de nieuwe Sportnota erg veel aandacht wordt besteed aan het beleid m.b.t. de accommodaties!

Discussiegroep: Topsport

De stellingen zijn tijdens de discussie niet achtereenvolgend behandeld. In dit verslag zijn de gedane uitspraken wel zo veel mogelijk per stelling gegroepeerd.

Stelling 1: Een gemeente als Lelystad, met een hoge (sport)ambitie, moet een stevig topsportbeleid formuleren.

- De rol van de gemeente bij topsport is nu (te) beperkt; De betrokkenheid van de gemeente bij topsport en talentontwikkeling ontbreekt
- De sporters en de verenigingen moeten in de eerste plaats zelf topsport maken; de gemeente zou de regie kunnen voeren; samenwerking bevorderen.
- De gemeente moet in de eerste plaats zorgen voor een goede basis en voldoende faciliteiten, zodat de jeugd zich optimaal kan ontwikkelen.
- Bij SVL en Dynamo zijn wachtlijsten voor de jeugd door het ontbreken van voldoende faciliteiten.
- Door haar (jonge) bestaansgeschiedenis is er in Lelystad sprake van te veel verzuiling en versnippering; verenigingen zouden meer moeten samenwerken en gebruik maken van elkaars kennis en ervaring.
- Van de verenigingen wordt (te) veel gevraagd, niet alleen van de overheid, maar ook van de bonden.
- De verenigingen moeten niet alleen maar hun hand ophouden / afwachtend zijn. Ze moeten zelf ook met vragen naar de gemeente komen.
- Sportverenigingen moeten partners zijn van de gemeente bij de ontwikkeling van sport in de stad.
- Sportverenigingen zijn niet altijd betrouwbare partners, omdat besturen vaak wisselen etc.
- Topsport werkt stimulerend op de breedtesport.
- Topsport is van belang voor het imago van Lelystad -> daar ligt ook het raakvlak met de gemeente. Er zou sprake moeten zijn van een wisselwerking.
- In hoeverre kan de gemeente topsport maken?
- Heeft het wel zin om topsport in Lelystad te stimuleren? Echte talenten trekken toch naar de grote steden.
- in Lelystad kunnen we ons beter richten op talentontwikkeling / het creëren en faciliteren van kweekvijvers. De gemeente, maar ook het onderwijs, kunnen daarin een belangrijke rol spelen.
- Als de gemeente zich wil gaan richten op topsport, moet ze dit doen vanuit de breedte; zorgen voor een breed draagvlak. In Almere hebben ze dit niet gedaan; daar hebben ze nu veel ingezet op het eerste team (met 'ingekochte' sporters). Daardoor is er te weinig aandacht geweest voor ontwikkeling van de teams daaronder (eigen talenten / de basis).

Samenvatting:

Ja! de gemeente moet in haar nieuwe sportnota aandacht besteden aan topsport. Maar het moet ook komen uit de verenigingen en sporters zelf. Samenwerking tussen en met de sport(vereniging) moet het uitgangspunt zijn. De gemeente kan daarin de regie voeren en samenwerking tussen verenigingen bevorderen om verdere versnippering te voorkomen. Topsport kan alleen worden ontwikkeld vanuit een goede basis en in samenwerking met elkaar.

Stelling 2: *Topsport is belangrijk, ondersteuning hiervan mag ten koste gaan van de (middelen) breedtesport.*

- Er zijn te weinig sportfaciliteiten voor gehandicapten sporters.
- De gemeente kan onmogelijk voorzien in passende faciliteiten voor iedere afzonderlijke doelgroep
- De gemeente zou gehandicapten (top)sporters moeten inzetten om de integratie tussen valide en invalide sporters te bevorderen. Invalide topsport is een stimulans voor invaliden om te gaan sporten.
- Topsport moet van onderaf worden opgebouwd, dan komen de talenten vanzelf bovendien.
- Aandacht voor (top) sport moet al op de scholen beginnen; daar is betrokkenheid van de gemeente bij nodig.
- De gemeente moet vooral breedtesport stimuleren (via de verenigingen), zodat talenten zich kunnen ontwikkelen.
- In Lelystad is de discrepantie tussen topsport en breedtesport te groot. Talenten trekken weg of haken af, door onvoldoende kansen en/of stimulans om zich verder te ontwikkelen.
-> goed gekwalificeerd kader kan een brugfunctie vervullen;
- Goed gekwalificeerde (betaalde) trainers en begeleiders zijn nodig om (talentvolle) jeugd met sport verbonden te houden. Het voorkomt dat ze (op een bepaald niveau) afhaken. Het ontbreekt nu vaak aan goed/professioneel kader.
- Voor talentontwikkeling is een grotere professionalisering van verenigingen vereist.
- Maak meer gebruik van jongeren met een diploma Sport & Bewegen.
- Ook in het onderwijs moet meer ruimte en aandacht zijn voor sport en talentontwikkeling.

Samenvatting: Nee, ondersteuning van topsport mag niet ten koste gaan van de breedtesport: Topsport en breedtesport moeten elkaar juist versterken. Topsport moet zich uit de breedtesport kunnen ontwikkelen. Een goede basis en ruimte en kansen voor ontwikkeling van talenten is daarom onontbeerlijk. Topsporters hebben ook een verantwoordelijkheid naar de breedtesport.

Stelling 3: *Een gemeente als Lelystad (75.000 inwoners) moet prioriteiten stellen in haar topsportvisie.
Mijn prioriteit zou zijn.....(faciliteiten, talentontwikkeling, evenementen etc.)*

- De gemeente zou (financiële) ondersteuning kunnen bieden bij verenigingen die spelen op hoog niveau door trainingsfaciliteiten beschikbaar te stellen.
- Om te voorkomen dat talenten wegtrekken moeten er goede faciliteiten zijn en voldoende gekwalificeerd kader.
- Inzetten op professionalisering van verenigingen en begeleiding van de jeugd.
- De sportinfrastructuur moet aansluiten bij de breedtesport. Onderwijs is daarbij een belangrijke peiler. Kinderen moeten ook via het onderwijs de ruimte krijgen zich te

ontwikkelen op sportgebied.

- De gemeente moet zich meer laten zien bij grootschalige evenementen: laten zien dat zij de sport belangrijk vindt.
- (Grootschalige) evenementen zijn belangrijk voor sportstimulering, om sport te laten leven in de stad en om van de stad een belevenis te maken. Dit is belangrijk voor zowel de gemeente als de sport. Er moet dan ook sprake zijn van een wisselwerking; van samenwerking. Topsport draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de evenementen. Andersom is een breed gedragen sportklimaat een voedingsbodem voor de ontwikkeling van topsport.
- De gemeente moet inzetten op het creëren van een sportklimaat. Er zijn in Lelystad al veel natuurlijke faciliteiten (ruimte, water, fietspaden etc.): maak daar gebruik van!!
- De gemeente moet keuzes maken: als je je wilt profileren als waterstad, zet daar dan ook vol op in; integraal en in alle (beleids)facetten.
- In Lelystad ontbreekt een cultuur voor topsport: om topsport hier te kunnen ontwikkelen is een mentaliteitsverandering nodig. Er moet echt de keuze voor sport gemaakt worden: inzetten op 'Lelystad Sportstad'.
VB: Rotterdam -> daar is collegebreed de keuze gemaakt voor sport.
- De stad moet sport gaan ademen. Sport als onderdeel van het 'merk' Lelystad. De gemeente moet daarin fungeren als bruggenbouwer. Sport kan worden ingezet om het merk Lelystad te promoten. Sportevenementen kunnen dit versterken. De stad als belevenis, d.m.v. sport en sportevenementen.
- Er liggen veel kansen (water/ruimte). De gemeente moet keuzes maken en prioriteiten stellen. Bij voorkeur aansluitend bij de al bestaande kwaliteiten van de stad.

Samenvatting:

Er moet vooral worden ingezet op een goede basis. Als de basis goed is komen de talenten zelf bovendien. Door in te zetten op goede faciliteiten, kwalitatief goed kader en aandacht en ruimte voor sport in het onderwijs, kunnen talenten zich (verder) ontwikkelen. Een goede basis heeft ook te maken met de cultuur in de stad. Sport moet meer gaan leven in de stad. De gemeente kan dit stimuleren door duidelijke keuzes te maken: voor sport en in aansluiting en wisselwerking met de kernkwaliteiten van de stad. Evenementen kunnen daarin een belangrijke rol spelen: zij maken van 'Lelystad Sportstad' een belevenis.